

ETLA

ELINKEINOELÄMÄN TUTKIMUSLAITOS

THE RESEARCH INSTITUTE OF THE FINNISH ECONOMY
Lönrotinkatu 4 B 00120 Helsinki Finland Tel. 358-9-609 900
Telefax 358-9-601 753 World Wide Web: <http://www.etla.fi/>

Keskusteluaiheita - Discussion papers

No. 663

Jyrki Ali-Yrkkö - Hannu Hernesniemi -
Mikko Mäkinen - Mika Pajarinen

INTEGRERINGEN AV FINLANDS OCH SVERIGES NÄRINGS- LIV

Utredningen har beställts och finansierats av Försörjningsberedskapscentralen.
Utgiven på finska 11.11.1998 i ETLAs DP-serie nr. 656. Översättningen från
finska till svenska har gjorts av pol.mag. Gilbert Appelgren från Försörjnings-
beredskapscentralen.

ALI-YRKKÖ, Jyrki – HERNESNIEMI, Hannu - MÄKINEN, Mikko - PAJARINEN, Mika, INTEGRERINGEN AV FINLANDS OCH SVERIGES NÄRINGS- LIV. Helsinki: ETLA, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, The Research Institute of the Finnish Economy, 1998, 40 s. (Keskusteluaiheita, Discussion Papers, ISSN 0781-6847; No. 663)

SAMMANDRAG: Den ekonomiska integreringen i Finland och Sverige har genomgått en formförändring. Vid sidan av varuhandeln har ett betydande korsägande av företagen och samägande av storbolagen via fusioner trätt fram. En femtedel av de finländska företagens totala investeringar i utlandet har gjorts i Sverige. Sverige är det viktigaste investeringsmålet för de finländska företagen. De svenskägda företagen är den största utlänningsägda företagsgruppen i Finland. Svenskarna besitter en tredjedel av de utlandsägda företagen.

Denna utredning utgör en detaljerad översikt branschvis över de finländska företagens ägande och verksamhet i Sverige och på motsvarande sätt över de svenska företagens ägande och verksamhet i Finland. Dessutom har undersökts ländernas gemensamma varuhandelsstrukturer och strukturförändringar under slutet av 1990-talet. I slutkapitlet analyseras orsakerna till den ökade ekonomiska integreringen.

Finland och Sverige slöt år 1992 ett avtal om ekonomiskt samarbete i eventuella krissituationer. Ländernas integreringstillväxt förstärker avtalsrelationen. Denna utredning, gjord av Etlatieta Oy, har beställts och finansierats av Försörjningsberedskapscentralen, som svarar för det ekonomiska landsförsvaret i Finland.

NYCKELORD: Integration, direktinvesteringar, utrikeshandel, försörjningsberedskaps.

ALI-YRKKÖ, Jyrki – HERNESNIEMI, Hannu - MÄKINEN, Mikko - PAJARINEN, Mika, SUOMEN JA RUOTSIN TALOUSELÄMÄN INTEGROITUMINEN. Helsinki: ETLA, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, The Research Institute of the Finnish Economy, 1998, 40 s. (Keskusteluaiheita, Discussion Papers, ISSN 0781-6847; No. 663.)

TIIVISTELMÄ: Suomen ja Ruotsin taloudellinen integraatio on kokenut muodonmuutoksen. Tavarakaupan rinnalle on tullut merkittävää yritysten ristiinomistusta ja suurten yhtiöiden fuusioiden kautta yhteisomistusta. Ruotsiin tehtyjen investointien osuus suomalaisyritysten kaikista ulkomaaninvestoinneista on reilu viidennes. Ruotsi on suomalaisyrityksille tärkein sijoituskohde. Ruotsalaisten omistamat yritykset ovat suurin ulkomaalaisten omistama yritysryhmä Suomessa. Ruotsalaisten hallussa on joka kolmas ulkomaalaisomisteisista yrityksistä.

Tässä selvityksessä on yksityiskohtainen toimialoittainen katsaus suomalaisten yritysten omistuksista ja toiminnasta Ruotsissa ja vastaavasti ruotsalaisyritysten omistuksista ja toiminnasta Suomessa. Lisäksi on tutkittu maiden keskinäisen tavarakaupan rakenteita ja niiden muutoksia 1990-luvulla. Loppuluvussa analysoidaan kasvaneen taloudellisen integraation syitä.

Suomi ja Ruotsi solmivat vuonna 1992 sopimuksen taloudellisesta yhteistyöstä mahdollisissa kriisitilanteissa. Maiden integraation kasvu vahvistaa sopimussuhdetta. Tämän selvityksen on Etlatieta Oy:ltä tilannut ja rahoittanut Huoltovarmuuskeskus, joka Suomessa vastaa taloudellisesta maanpuolustuksesta.

ASIASANAT: Integraatio, suorat sijoitukset, ulkomaankauppa, huoltovarmuus.

INTEGRERINGEN AV FINLANDS OCH SVERIGES NÄRINGS LIV

INNEHÅLL

1	INLEDNING	1
2	DE FINLÄNSKA FÖRETAGENS INVESTERINGAR OCH VERKSAMHET I SVERIGE	2
	2.1 BAKGRUND	2
	2.2 INVESTERINGARNA BRANSCHVIS	4
3	DE SVENSKA FÖRETAGEN I FINLAND	8
	3.1 ALLMÄNT	8
	3.2 DE SVENSKA FÖRETAGEN I FINLAND BRANSCHVIS	8
	3.3 SAMMANDRAG	12
4	VARUHANDELN MELLAN FINLAND OCH SVERIGE	14
	4.1 FINLANDS VARUIMPORT FRÅN SVERIGE	15
	4.2 SVERIGES VARUIMPORT FRÅN FINLAND	19
	4.3 ÖVER- OCH UNDERSKOTT I FINLANDS HANDELSBALANS MED SVERIGE	23
	4.4 SAMMANDRAG	26
5	SLUTLEDNINGAR OCH ANALYSER	27
	5.1 SVERIGE OCH FINLAND INTEGRERAR SIG ÄGANDEMÄSSIGT	27
	5.2 FÖRKLARINGAR TILL DEN INTENSIFIERADE ÄGOMÄSSIGA INTEGRATIONEN	28
	5.3 VARUHANDELN VÄXER LÅNGSAMMARE	29
	5.4 ETT NÄTVERK AV NYARE SLAGS INTRESSEBINDNINGAR	30

KÄLLFÖRTECKNING

BILAGOR

1 INLEDNING

Finland och Sverige ingick år 1992 ett avtal om ekonomiskt samarbete i krissituationer¹. De myndigheter, som ansvarar för landets ekonomiska försvar, följer upp avtalets tillämpning samt producerar och utbyter nödvändig information. Såsom en del av detta beställde Försörjningsberedskapscentralen av Etlatiety Oy en utredning om integreringen av Finlands och Sveriges näringsliv.

Finlands och Sveriges ekonomiska relationer har tidigare ganska långt grundat sig på varuhandel. Länderna har såsom grannländer och tack vare sina obehindrade handelsförbindelser placerat sig bland sina viktigaste handelspartners. Under detta årtionde har dock den ägandemässiga integrationen märkbart ökat. Finländarna har köpt företag i Sverige och svenskarna analogt i Finland och företagen har fusionerat sig över gränserna.

I denna utredning kartläggs de finländska företagens direkta investeringar i Sverige och företagsägandet i samband därmed (kapitel 2). På motsvarande sätt kartläggs de svenska företagens investeringar och företagsägande i Finland (kapitel 3). Dessa kartläggningar har uppgjorts branschvis och t.o.m. enskilda företags investeringar och företagsköp uppräknas. I granskningarna har inte upptagits sedvanligt (privata och institutionella placeras) aktieäggande, utan det är alltså fråga om företagens strategiska investeringar.

I kapitel 4 granskas handeln mellan länderna ur båda ländernas synvinkel. För Finlands del granskas Finlands import från Sverige och Sveriges betydelse som importör av olika förnödheter. På motsvarande sätt granskas Sveriges import från Finland och Finlands betydelse som importör av olika slags nyttigheter. En del av det framtagna materialet finns i utredningens bilagor.

Utredningen har gjorts inom en snäv tidtabell under augusti-oktober 1998. Detta möjliggjordes av att Etlatiety har en undersökning på gång, som anknyter till de finländska företagens internationalisering och analogt utlandsägandet i Finland. I dessa projekt har sammanställts omspannande uppgifter om företagsköp. I samband med utredningarna av den finländska industrins konkurrensförmåga har för sin del skaffats detaljerat material om de olika OECD-ländernas utrikeshandel. För utredningens utförande kunde rekryteras sådana forskare, som redan var förtrogna med ämnena i förenämnda projekt.

Kapitel 2 'De finländska företagens investeringar och verksamhet i Sverige' har skrivits av forskaren, EM Jyrki Ali-Yrkkö, kapitel 3 'De svenska företagens investeringar och verksamhet i Finland' av forskaren, EM Mika Pajarinen och kapitel 4 'Varuhandeln mellan Finland och Sverige' av forskaren, PM Mikko Mäkinen. Undersökningen leddes och 'slutledningskapitlet' skrevs av forskningsdirektören, PL Hannu Hernesniemi.

En läsare, som är intresserad av de finländska företagens internationella verksamhet i allmänhet samt av dess verkningar och följder, ombeds bekanta sig med Etlatietyos undersökningar av globaliseringen. Publicerade undersökningsrapporter är uppräknade i litteraturförteckningen. Företagens internationaliseringsteorier och de svenska företagens

¹ Avtal om ekonomiskt samarbete i krissituationer mellan Finland och Sverige. Finlands författningssamling nr 1052/92 och Finlands författningssamlings avtalsserie nr 107

internationalisering har ingående framställts i boken *The Geography of Multinational Firms* (se litteraturförteckningen).

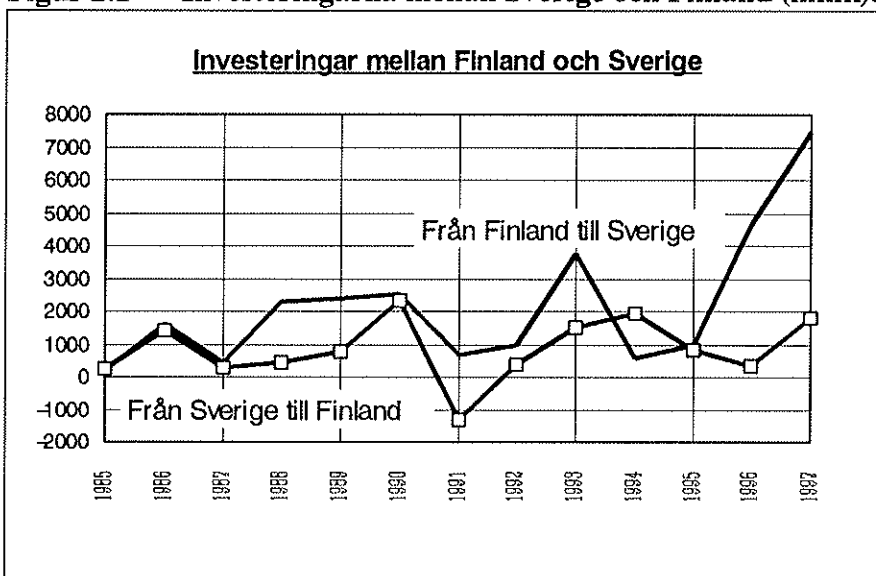
2 DE FINLÄNSKA FÖRETAGENS INVESTERINGAR OCH VERKSAMHET I SVERIGE

2.1 Bakgrund

Internationaliseringen av de finländska företagen intensifierades efter mitten av 1980-talet. Före detta bestod företagens utländska verksamhet närmast av export från Finland. Vartefter internationaliseringen fortskred började företagen anskaffa och etablera även produktionsanläggningar i utlandet. Största delen av de utländska investeringarna gjordes via företagsköp. Företagens produktionsinriktade internationalisering startade oftast i våra traditionella exportländer Sverige och Tyskland. Investeringarna placerades därefter ofta i det övriga Europa och Nordamerika. Finskföretagens internationalisering hörde samman med världshandelns tillväxt. Hemmamarknaden hade blivit för liten, huvudmarknaden fanns på annat håll och konkurrenterna var stora internationella företag. En del av internationaliseringsvågen bör ses som ett försvar, med vilket man strävade efter att försvara sina existerande marknadsandelar. Å andra sidan eftersträvade man tilläggsmarknader med de utländska investeringarna. Dessutom avancerade en del av företagen till nya branscher genom att anskaffa företag i utlandet.

Under slutet av 1980-talet gjorde de finländska företagen stora företagsköp i Sverige. Nokia köpte Ericssons datateknik (omsättning då 3.5 mrd mk), Metsä-Serla MoDos mjukpapper (omsättning 1.6 mrd mk) och Kemira Boliden Kemi (1.4 mrd mk).

Figur 2.1 Investeringarna mellan Sverige och Finland (mmk).²

Källa: Finlands Bank

² Finlands Bank betecknar i statistiken p.g.a. sin synvinkel till betalningsbalansen såsom utländska investeringar endast sådana investeringar, som har finansierats från Finland. Eftersom de utländska dotterbolagen skaffar sig finansiering också på annat håll i världen, är FB:s siffror för låga jämförda med verkligheten.

Figur 2.2 Investeringsbestånden av de direkta investeringarna mellan Sverige och Finland (mmk).

Källa: Finlands Bank

De finländska företagens investeringar i Sverige har nästan varje år överskridit de svenska investeringarna i Finland. Vid slutet av år 1997 hade finskföretagen investerat sammanlagt för närmare 22 miljarder mark i Sverige medan det svenska investeringsbeståndet stannade vid drygt 14 miljarder.

De färskaste siffrorna i figur 2.1 verkar visa, att denna skillnad skulle ha ökat de senaste åren. Det är dock skäl att minnas, att figuren upptar även enskilda stora företagsköp. Investeringarna år 1997 stod till en stor del ett företag för, Imatran Voima. IVO har investerat i Sverige under åren 1995–98 för cirka sju miljarder mark (Kauppalehti 23.3.1998). IVOs investeringar har gällt delägarskap i både elproduktions- och distributionsföretag. Det mest anmärkningsvärda köpet var elbolaget Gullspång Kraft, vilket fusioneras med Stockholm Energi årsskiftet 1998–99. Det nya bolaget, Birka Energi blir Sveriges tredje största energibolag med en omsättning på inemot 8.6 miljarder mark. Mätt med kundmängden blir bolaget Sveriges största energibolag.

Enligt Finlands Banks statistik hade de finländska företagen år 1997 totalt ungefär 40 000 arbetstagare i Sverige, medan de svenska företagens personal i Finland var drygt 25 000. Allt som allt utgör investeringarna i Sverige något över en femtedel av finskföretagens alla utländska investeringar. Däremot stannar de utländska investeringarna från Sverige vid en dryg tiondedel.

1998 års fusioner (MeritaNordbanken och Stora Enso) är problematiska med avseende på statistiken. Om bolagen betraktas som svenska, eftersom svenskarna innehar aktiemajoriteten, stiger det i Finland investerade kapitalet och svenskföretagens personalstorlek ansenligt.³ Båda bolagens hemland är emellertid Finland. Ifall de åter statistikförs som finländska, ser statistiken ut som om finländarnas investeringar och

³ I kapitel 3 har MeritaNordbanken och Stora Enso ansetts som svenska, emedan över 50 % av ägandet är svenskt. Enbart detta höjer de svenska företagens löntagarmängd i Finland till mer än dubbelt så stor. Se kapitel 3, tabell 3.1

arbetstagar­mängd i Sverige hade stigit synnerligen kraftigt. Det är skäl att beakta statistik­problemen när man undersöker integreringen.

2.2 Investeringarna branschvis

En betydande del av de finländska företagens investeringar i Sverige har gjorts som företags­köp. Följande tabell visar de branscher, som har intresserat de finländska investera­na.

Tabell 2.1 Finländska företags företagsköp i Sverige 1987 – juni 1998

Bransch/ sektor	Företagsköpens antal	Andel, %
INDUSTRI		
Metall	51	19.62
Plast	21	8.08
Livsmedel	18	6.92
Kemi och läkemedel	16	6.15
El och elektronik	15	5.77
Grafisk	10	3.85
Byggprodukter	8	3.08
Skog	7	2.69
Möbel	6	2.31
Textil, konfektion, läder, sko	2	0.77
Mångbransch och övrig industri	11	4.23
HANDEL OCH TJÄNSTER		
Import, parti- och minuthandel	38	14.62
ADB	16	6.15
Finans, försäkring, värdepappershandel	6	2.31
Byggverksamhet	6	2.31
Transport, spedition och trafik	5	1.92
Elektroniska kommunikationsmedel, radio, TV	4	1.54
Övriga tjänster	20	7.69

Källa: Talouselämä

Av tabellen framgår, att tjugo procent av alla företagsköp har gällt metallindustrin. I handelsbranschen har gjorts följande mest köp. Nästan alla av dessa verkar inom import- och partihandeln. Endast ett fåtal köp har gjorts inom minuthandeln.

De viktigaste företagsköpen

Som följande tas branschvis upp de viktigaste företagsköpen samt finländska företag, vars verksamhet i Sverige är speciellt omfattande.

Största delen av de finländska företagens investeringar i Sverige har gjorts av industriföretag. Enligt företagsköpstatistiken har nästan två av tre företag, som köpts i Sverige, varit industriföretag.

Tabell 2.2 Personalen i en del finländska storbolag.

Företag	Hela personalen	i Sverige
Hackman	3084	799
Ahlström	13758	1553
Metra	13384	1534
Rautaruukki	12705	1856
Outokumpu	10369	905
Enso	19870	555
Metsä-Serla	14078	755
UPM-Kymmene	33814	330
Asko	3680	1146
Neste	8972	371

Metallindustrin

Av industrin har framförallt metallindustriföretagen investerat i Sverige. Alla av våra största metallföretag har omfattande verksamhet i Sverige. Rautaruukki köpte i slutet av 1980-talet och vid decennieskiftet flera stora svenska företag. Till denna grupp hörde bl. a. Structo DOM Europe AB, som producerar hydraulikrör, Wirsbo Bruks AB:s stålrohrsproduktion och Gavle Ahlsell Industri AB, som har specialiserat sig på plastytbeläggning och profilering av tunna metallskivor. Under 1990-talet har Rautaruukki köpt en stor svensk producent av stålprodukter, Fundia AB. År 1997 hade Rautaruukki sammanlagt sju produktiva dotterbolag i Sverige.

Även Metra har gjort flera företagsköp i Sverige. Först har bolaget köpt företag och sedan åter sålt dem. År 1994 skaffade Metra aktiemajoriteten i Assa Abloy, som tillverkar lås och andra produkter för låsning. Metra avstod senare från sin majoritet men kvarstod ändå som den största aktieägaren med en röstandel på 35 procent. En annan stor försäljning var avståendet från Ovako AB. Vid utgången av år 1997 var 1500 personer av Metras personal sysselsatta i Sverige.

Parteks containerbehandling och det svenska Kalmar Industries gick samman ifjol. Partek blev i.o.m. köpet majoritetsdelägare av Kalmar. Bolagets omsättning blir drygt tre miljarder och det har tre produktionsanläggningar i Sverige. Till det nya bolagets huvudprodukter hör containergrensletruckar, mobilbockkranar (RTG), containerlastare och andra slags truckar (*termerna obekräftade, översättarens anmärkning*). Förutom containerbehandlingen har Partek också annan verksamhet i Sverige. I Umeå tillverkas olika slags skogsmaskiner. Dessutom tillverkas styckegodslyftkranar i Sverige. Partekkoncernens företagsförsäljningar i Sverige har gällt byggprodukter.

Även Outokumpu har en ansenlig verksamhet i Sverige. I slutet av år 1997 jobbade cirka 900 personer i Outokumpus tjänst i Sverige. De största produktionsanläggningarna i Sverige framställer rör- och bandprodukter. Omsättningen i Sverige steg år 1997 till totalt 1.1 mrd mark.

Valmet har kartongmaskinstillverkning i Sverige. År 1998 skall affärsverksamheten för kartongmaskiner koncentreras till Karlstad i Sverige. Å andra sidan flyttas produktionen av mjukpappersmaskinernas ändboxar (*termen obekräftad, övers. anm.*) till Karhula.

Skogsindustrin

De tre finländska stora skogsindustribolagen har alla verksamhet i Sverige. Metsä-Serlas svenska verksamhet utvidgades märkbart i slutet av 1980-talet då bolaget köpte MoDos mjukpappersproduktion. Den köpta verksamhetens omsättning var då 1.6 miljarder mark. Det andra stora företagsköpet var de fem wellpappfabriker, som Tampella köpte av Esselte AB. Produktionsanläggningarna har sedermera övergått i Ensos ägo. På våren 1998 skedde den första stora fusionen inom skogsbranschen i Finland och Sverige. Finska Enso och svenska Stora gick samman till Stora Enso. Även UPM-Kymmene har produktion i Sverige. UPM ägda Walki Erikson AB har övergått i koncernen via Yhtyneet Paperitehtaat och Rosenlew Emballage AB på motsvarande sätt med Rosenlew. Av UPM:s personal jobbade år 1997 330 i Sverige. Till skogssektorn kan räknas också förpackningsindustrikoncernen Åkerlund & Rausing, som köpts Ahlström. Vid tidpunkten för köpet hade det köpta företaget en omsättning på 1.2 miljarder mark.

Livsmedelsindustrin

Många finländska livsmedelsföretag har produktion även i Sverige. Varumärkena spelar en stor roll i försäljningen av livsmedel. Flera av företagsköpen gällande livsmedelsförsäljningen har just gjorts för varumärkenas och distributionskanalernas skull.

År 1996 köpte Raisio Tehtaat Carlshamn Mejeri AB, som producerar margarin och glass (omsättningen var då 560 miljoner mark). Sinebrychoff för sin del skaffade sig Falcon Bryggerier. År 1993 köpte Huhtamäki Oy Procordia AB:s europeiska sötsaksfabriker och försäljningsbolag. Personalen var vid tiden för köpet 1300. Cultor har under 1990-talet gjort flera mindre företagsköp i Sverige. I början av år 1997 drog Fazer till sig den svenska lössötsaksmarknaden. Fazer köpte majoriteten av Karamellgrossisten AB. Det inhandlade företaget har ingen egen produktion. Företagsanskaffningen höjde Fazers sötsaksförsäljning i Sverige till 470 miljoner mark. Vid årsskiftet 1998 köpte Atria Lithells AB, känd för sin snabbmatverksamhet. Det köpta företagens omsättning var 800 miljoner mark.

Byggmaterialindustrin

Inom tillverkningsindustrin för byggprodukter har man sett stora förändringar. Å ena sidan har man på finländskt håll köpt svenska byggproduktföretag. Å andra sidan har man sålt branschens företag från Finland åt svenskarna. År 1997 fusionerades Parteks betongelementbransch med Strängbetong AB. Partek och det svenska Addum äger vardera 40 procent och Industri Capital 20 procent av det nya företaget.

Handeln

Största delen av Sveriges inom handeln verkande finländska företag fungerar inom import- och partihandeln. Speciellt på läkemedlens och hälsovårdens område har skett flera företagsköp. Tamro har varit särskilt aktivt i Sverige. Även andra finländska företag inom hälsovårdsbranschen, såsom Instrumentarium och Orion, har verksamhet i Sverige.

Tabell 2.3 Företagsköp gällande läkemedel och hälsovård i Sverige 1987–97

Köpare	Köpt företag	Verksamhet	Omsättning Mmk
Tamro	Swedish Hospital Supply AB	Marknadsföring av sjukvårdsmaterial	27
Tamro	Labasscon AB	Import och distribution av laboratorieprodukter	68
Tamro	ADA AB	Läkemedelspartihandel	6006
Instrumentarium	LIC Rehab Care AB	Försäljning och service av sjukhusinventarier	75
Labsystems Oy	Flow Laboratories Sveska AB	Försäljning av biokemi och instrument	12
Labsystems Oy	Labkemi Trading	Import av laboratoriekemikalier	17

Servicebranschen

De finländska serviceföretagens verksamhet i Sverige är betydligt mindre än de svenska motsvarande i Finland.

Mot slutet av år 1997 köpte Alma Media en andel av Sveriges TV 4. Den köpta tv-kanalen råder över 60 procent av de medel, som används för svensk tv-reklam. På datasidan har de företag, som låg till grund för Tieto Oy, köpt flera av branschens mindre företag i Sverige. År 1997 hade Tieto Oy 161 personer i Sverige. En omsättning på 124 miljoner mark kom från Sverige.

Tabell 2.4 Dataföretag köpta på 1990-talet i Sverige

Köpare	Köpt företag (omsättning och personal till höger)	Omsättning Mmk	Personal Mmk
Netcontrol Oy	Senea AB:s affärsverksamhet för fjärrdrift	7	1
TT Tieto Oy	Habo Data AB	3	8
Tietotehdas Oy	Timbersoft AB	4	6
Datema (Tietotehdas)	Svensk Lön- och Cappa-mjukvaruprogram	7	11
Tietotehdas Oy	IFS AB:s finansmarknadsmjukvaror	8	11
Projektihallinto Oy	Metier Management Systems Sweden	7	10
Tietovoima Oy	Teamco AB	75	115

Inom transportsektorn gjordes det första stora företagsköpet i Sverige i skiftet av 1980- och 1990-talen. Effjohn Oy köpte då Nordstjernen AB, vars omsättning då var ungefär 1 miljard mark. En annan anmärkningsvärd händelse sågs år 1996. Finnliness sålde Huolintakeskus åt svenska BTL. I gengäld för köpet fick Finnliness BTLs aktier. Efter att ha gjort tilläggsköp på marknaden ägde Finnliness 46 procent av BTLs rösträtt. Det beskriver marknadens komplexitet och föränderlighet mycket väl, att Finnliness följande år köpte det tyska Poseidon och som betalningsmedel använde sig av sina BTL-aktier.

En stor fusion har redan skett inom finanssektorn, Merita och Nordbanken slogs ihop till MeritaNordbanken. Inom försäkringsbranschen har man länge väntat på fusionsnyheter. Det är sannolikt att det föranstaltas en fusion inom kort av något slag mellan finländska och svenska försäkringsbolag.

3. DE SVENSKA FÖRETAGEN I FINLAND

3.1 Allmänt

I Finland verkar cirka 1700 sådana företag, vars ägare är något utländskt företag med en andel på minst 50 procent.⁴ Detta är under en procent av hela företagsbeståndet. Betydelsen av de utlänningsägda företagen är dock större än detta, eftersom de är större än de finländska företagen i medeltal. I utländsk ägo är över 15 procent av de företag, som sysselsätter flera än hundra personer; en tredjedel av Finlands 500 största företag, mätta enligt omsättningen, är minst till hälften ägda av utländska företag.

De av svenskar ägda företagen är den största utlänningsägda gruppen av företag i Finland: de innehar ungefär vart tredje av de utlänningsägda företagen. Dessa företag sysselsätter sammanlagt över 65 000 personer.⁵ De svenska företagen har i Finland speciellt intresserat sig för byggande och byggproduktindustrin, partihandeln samt vissa serviceområden.

I det följande granskas huvudbranschvis de viktigaste svenska företagen, som verkar i Finland. Genomgången begränsar sig till företag, av vilka ett svenskt företag/en svensk investerare äger minst hälften. Utanför granskningen lämnas som huvudregel de företag, vars moderbolag är ett svenskt företag, men vars slutliga ägarhåll finns utanför Sverige. Såsom exempel på företag, som utelämnas, kan nämnas Eka Chemicals, vilket etablerade sig i Finland i början av 1980-talet och verkar inom kemiska industrin.⁶ Eka Chemicals huvudkontor finns i Sverige, men bolaget är numera en del av den holländska, globalt opererande Akzo-Nobel-koncernen.

3.2 De svenska företagen i Finland branschvis

Livsmedelsindustrin

Inom livsmedelssektorn i Finland finns det knappast alls några svenska företag, som idkar produktiv verksamhet. De svenskägda företagen i livsmedelsclustern är huvudsakligast försäljnings- och marknadsföringsbolag, som marknadsför i Finland produkter, som tillverkats i Sverige (eller i andra länder). Av dessa kan Arla nämnas som exempel. Dessutom importeras till Finland i viss utsträckning livsmedel, vilka tillverkats i företag, som finns i Sverige men vars ägare är ett utländskt företag. Såsom exempel kan nämnas Unilevers margarintillverkning (holländskt moderbolag) och Marabous sötsaker (ägare i USA).

⁴ Största delen av de utlänningsägda företagen är helägda av det utländska moderbolaget.

⁵ I antalet har beaktats de företag, av vilka de svenska företagens ägarandel är minst 50 procent.

⁶ Eka Chemicals köpte år 1997 Enson Paperikemia-affärsverksamhet (den köpta enhetens omsättning var vid köptidpunkten cirka 400 milj. mk).

Textil-, konfektions-, läder- och skoindustrin

Inom den rubricerade industrigruppen är svenskägda företag sällsynta. Av de senaste företagsköpen är Kolmi-Set, som förfärdigar tillskriningstextilier, emellertid värt att nämnas: Tamro avstod från majoritetsägandet i Kolmi-Set år 1997 genom att bilda ett samföretag med Nordic Kapital. Tamros andel av det grundade företaget är 30 procent. Inom rubriksektorn är situationen allmänt taget likadan som inom livsmedelsindustrin: de svenska företagen säljer i Finland produkter, som tillverkats utomlands.

Skogsindustrin

Före 1998 års händelser fanns skogsindustribolagens bestämmanderätt nästan uteslutande i Finland. Storas och Ensos fusion förändrade situationen, fastän finländarna har en synnerligen jämbördig representation med svenskarnas i den uppkomna koncernen. Av andra företag, som verkar inom skogssektorn och ägs av svenskar, kan nämnas Metsä Specialty Chemicals, som tillverkar specialcellulosa (personal cirka 360, omsättning år 1997 cirka 800 milj. mk), Aureskoski, som verkar i sågindustrin (personal cirka 220, omsättning år 1997 under 500 milj. mk) och Tetra Pak, som tillverkar bl.a. förpackningsartiklar (personal cirka 130, omsättning år 1997 under 500 milj. mk).

Kemiska industrin

Inom den kemiska industrin är de mest betydande företagen Aga, som producerar industrigaser, och Perlos, som tillverkar plastdelar och -komponenter åt bl.a. Nokia. Ägandet av Perlos har delats jämnt mellan G.W. Sohlberg Oy och det svenska Scandinavian Equity Partners. De svenskägda företagens betydelse inom den kemiska sektorn är förutom nämnda undantag ringa.

Metallindustrin

Utländska företag är sällsynta inom metallbasindustrin. Inom maskins- och anläggningsproduktionen däremot verkar några betydande svenskägda företag. De viktigaste av dessa är den av Sandvik ägda grävmaskinsproducenten Tamrock och Carrus, som tillverkar busskarosser.⁷ Dessutom kan nämnas det svensk-finländska konsortiet Assa Abloy, som tillverkar lås och övriga säkerhetssystem. Assa Abloys huvudkontor är i Stockholm, men dess största aktieägare är Metra med en rösträtt på knappa 40 procent.

El- och elektronikindustrin

Det mest betydande el- och elektronikindustriföretaget, som har svenska band, är Suomen ABB. ABB:s huvudkontor finns visserligen numera i Schweiz. Ägandet av ABB har fördelat sig jämnt mellan svenskarna och schweizarna. ABB sysselsätter i Finland knappt 10 000 personer och dess omsättning var år 1997 över sju miljarder mark.

⁷ Carrus övergick i slutet av år 1997 i Volvos ägo.

Andra viktigare svenska företag i Finland är LM Ericsson samt Enviset, som i år har övergått i det svenska Essexes ägo. LM Ericssons finska dotterbolags omsättning år 1997 var ungefär en miljard mark. Det sysselsätter drygt 1 000 personer, av vilka över hälften jobbar med produktutveckling. Enviset är för sin del en av kontraktproducenterna inom Nokias affärsverksamhet för telekommunikation, vilken sysselsätter över 200 personer.

Byggandet och byggproduktindustrin

De svenska företagen har inom byggandet på 1990-talet erövrat marknadsandelar huvudsakligen genom att köpa upp konkursmogna finländska företag: Skanska köpte de friska delarna av Hakas konkursbo i början av 1990-talet och förhandlar som bäst om att köpa Polar-koncernens byggaffärsverksamhet. NCC köpte för sin del i mitten av 1990-talet Puolimatka. NCC:s och Skanskas (utan Polars byggverksamhet) sammanräknade andel av hela byggbranschens omsättning är knappt 10 procent.

De svenskägda företagen har en stark position inom byggproduktindustrin. Den svenska Scancem-koncernen äger i Finland ett tiotal företag, av vilka Finnsementti, som är verksamt inom cementindustrin, och Gyproc, som tillverkar gipsskivor, i praktiken är de enda anmärkningsvärda företagen med produktionsverksamhet i sin bransch i Finland.⁸ Övriga betydande företag i Scancems ägo inom byggproduktindustrin är Lohja Rudus (färdig betong och stenmaterial), Lohja Abetoni (betongelement), Optiroc (cement- och lerbaserade byggprodukter) och Parma Betonila (betongelement, bansyllar).

Rötterna till de i Scancems ägo befintliga företagen leder till två stora finländska företag, Metra och Partek, vilka i början av 1990-talet sanerade sina affärsfunktioner för byggmaterial. År 1997 på hösten avstod Partek från det sista av sin affärsverksamhet för betongelement då företaget tillsammans med det svenska Addum grundade ett företag med namnet Addtek. Parteks ägarandel i det bildade bolaget är visserligen fortfarande 43 procent.⁹

Den del av Finlands byggproduktindustri, som är i utländsk ägo, är ägandemässigt starkt koncentrerad, eftersom den största ägaren till Scancem-koncernen är Skanska med en rösträtt på knappt 50 procent. EU:s konkurrensmyndigheter har följaktligen ansett Skanskas position på det nordiska marknadsområdet som alltför dominerande. Skanska har nyligen som en lösning på detta problem framfört, att Scancem skulle avstå från Finnsementti, vilket står för Finlands sementproduktion.

Energihushållningen

På elmarknaden har det svenska Vattenfalls strategi gått ut på att utvidga sig med hjälp av företagsköp i Finland. Vattenfalls omsättning i Finland år 1997 var knappt 900 miljoner mark och företaget sysselsatte cirka 360 personer. Vattenfalls marknadsandel av elförsäljningen är ungefär tio procent. Dess målsättning är en 10–15 procents marknadsandel.

⁸ Scancem beslöt nyligen sälja gipsskiveproducerande Gyproc åt det brittiska BPB, som redan tidigare ägde en fjärdedel av Gyproc. BPB var en av de stiftande aktionärerna då företaget grundades år 1954.

⁹ Partek har också efter Addtek-arrangemangen egen byggproduktindustri: företaget tillverkar fortfarande isoleringsmaterial av bergull för byggnader.

Handel

Antalsmässigt finns de flesta svenskägda företagen på handelns område. En stor del av dem är import- och försäljningsbolag. Inom handeln med maskiner och apparater är de mest betydande svenskägda företagen Electrolux, Sandvik, Scan-Auto, SKF och Volvo. Inom den tekniska partihandeln är det viktigaste Starckjohann, som år 1997 övergick till Trelleborg. Inom partihandeln för medicin och hälsovård verkar Astra och Pharmacia & Upjohn (till hälften svenskägt).

Av de svenska företagen i Finland verkar inom minuthandeln bl.a. Hennes & Mauritz, Ikea och Kapp Ahl. Alla tre är tämligen färskna nykomlingar på den finländska marknaden. Det finns indirekt svenskt ägande också i Suomen Spar, vars största aktieägare är MeritaNordbanken (via sitt koncernbolag Mantica). MeritaNordbankens aktier berättigar till en närapå 2/3 rösträtt i Suomen Spar.

Kommunikation och datasystem

Bland företag i svensk ägo med tjänster och system inom datatekniken, räknas de till Finlands lönsammaste och branschens stora hörande företagen WM-Data-koncerni¹⁰ (omsättning år 1997 över 700 milj. mk, personal cirka 400) och Scribona, som koncentrerat sig på import av data- och kontorsmaskiner (omsättning över 700 milj. mk, personal cirka 120) samt ett av de mindre serviceföretagen än dessa, Enator-gruppen (omsättning över 50 milj. mk, personal cirka 100). De svenska företagens marknadsandel av importen och partihandeln med adb-anläggningar och -system är i sin helhet trots allt tämligen liten.

Inom teletrafiken köpte det svenska Telia företaget Telivo av Imatran Voima år 1996. Omfattningen av Telias finska funktioner är ganska ringa: företagets omsättning var år 1997 under 200 milj. mark och det sysselsatte i medeltal 140 personer.

Bonnier-koncernen inom förlagsverksamheten steg in på den finska marknaden år 1996 genom att köpa Kirjakanava-koncernen. Svenskt minoritetsägande finns därutöver i mediakoncernen Alma Media, av vilken Marieberg-koncernen äger cirka en femtedel.

Transport och spedition

Inom landsvägstransporterna och speditionen verkar två stora svenska företag: BTL och ASG. Till BTL-koncernen hör bl.a. Scansped och Huolintakeskus. Finnlines, som en kort tid vid mitten 1990-talet var BTL:s största ägare, innehade en rösträtt i BTL på knappt 50 procent. Finnlines sålde sin andel i företaget på hösten 1997 åt tyska Stinnes som en del av ett större företagsarrangemang. BTL:s största aktieägare är alltså numera ett tyskt storföretag inom speditiönsbranschen.

Inom huvudstadsregionens busstrafik köpte Swebus Espoon Auto år 1994 och Linjebuss Vantaan Liikenne samma år. Swebus och Linjebuss har sedermera uppgått som en del i

¹⁰ WM-Data-koncernens största enhet i Finland är WM-Data Faci Oy, som levererar pc-system. Företagets avkastning på investerat kapital var år 1997 76 procent.

större multinationella företag. Linjebuss är numera en del av det franska CGEA Transport och Swebus hör till den brittiska Stagecoach-koncernen.

Inom flygtrafiken började SAS¹¹ i år konkurrera med Finnair på den finska marknaden då företaget köpte Botnias flygverksamhet. SAS har för avsikt att avsevärt utvidga aktiviteterna i Finland från vad Air Botnias kapacitet var.

Bank-, försäkrings- och finansverksamheten

MeritaNordbankens marknadsandel av krediterna och depositionerna i mark är över 40 procent. Rösträtten i MeritaNordbanken har fördelats jämnt mellan finländarna och svenskarna medan däremot Nordbanken äger 60 procent och Merita 40 procent av aktierna. Förutom Nordbanken har även andra betydande svenska banker, Handelsbanken och Skandinaviska Enskilda Banken, verksamhet i Finland. Av dessa har Skandinaviska Enskilda Banken koncentrerat sig på att betjäna storkunder och institutionella investerare. Handelsbanken erbjuder sina tjänster dessutom åt stora allmänheten, men tillsvidare är bankens marknadsandelar av krediter och depositioner dock anspråkslösa, endast av några procents storlek. Inom försäkringsverksamheten har intensifieringen av det nordiska samarbetet tagits fram, men ingenting konkret i form av fusioner eller företagsköp har skett.

Övriga branscher

Finlands största bolag i bevakningsbranschen, Securitas, är i svensk ägo. Arctia-kedjan inom hotell- och restaurangverksamheten övergick år 1997 till svenska Scandic.

3.3 Sammandrag

Det finns drygt 500 företag i Finland, vilka till över hälften ägs av svenska företag. De sysselsätter sammanlagt över 65 000 personer. Ungefär 40 procent av de svenskägda företagen verkar inom parti- och minuthandeln, närmast som importörer av maskiner och anläggningar. Inom industrin har de svenska företagen i Finland koncentrerat sig på byggandet och byggproduktindustrin samt tillverkning av maskiner och anläggningar. Svenska företag är också verksamma på många serviceområden, såsom hotell- och förplägnadstjänster, finansverksamheten, bevakningsservicen samt transport- och speditionstjänsterna.

Då industrigrupper granskas är de svenskägda företagens inverkan störst i byggclustern. Ägandet av företagen i byggclustern är emellertid synnerligen koncentrerat. Speciellt Skanskas direkta eller indirekta ägande av många av clusterns betydande företag är anmärkningsvärt. Även inom andra industrigrupper har enskilda företag med svenskt ägande en eminent betydelse. Till exempel inom skogsgruppen är sammanslutningen, som Stora och Enso bildat, ett av clusterns kärnföretag. Det svensk-schweiziska ABB är för sin del energiclusterns centrala företag och inom basmetallclustern är det av Sandvik ägda Tamrock en betydande leverantör av gruvindustrins anläggningar. I

¹¹ Ägandet av SAS har fördelats jämnt mellan Norge, Sverige och Danmark, varför företaget inte är rent svenskt.

telekommunikationsclustern har Ericsson en mycket stor forsknings- och utvecklingscentral i Finland (sysselsätter cirka 500 personer i dessa funktioner). I transportclustern är BTL:s och ASG:s position inom landsvägstransporterna och expeditionen beaktansvärd. Förutom dessa sträcker sig svenskarnas indirekta inverkan till många betydande företag via MeritaNordbankens aktieäganden.

Det finns flera förklaringar till de svenska företagens ganska utsträckta verksamhet i Finland. Uppenbara omständigheter för de svenska företagens närvaro är den geografiska närheten och de historiska banden. Dessutom har många företag, som söker sig in på de ryska och baltiska marknaderna, ansett Finland innebära en god brohuvudsposition; svenskarna har uppskattat finländarnas kunnande och relationer på östmarknaderna. De finländska företagens goda teknologiska kunnande har också lockat de svenska företagen till företagsköp.

Förutom utnyttjandet av de finländska företagens kunnande har rena marknadsstrategiska utvidgningssträvanden ofta funnits i bakgrunden för de svenska företagens etablering i Finland. Man har grundat import- och försäljningsföretag för att befrämja moderbolagets avsättning av sina produkter. Ett annat ganska ofta använt sätt att utöka sina marknadsandelar har varit att köpa ett finländskt företag, som råkat i svårigheter. De svenska företagen har erövrat även marknadsandelar utanför Finland genom att köpa upp finska företag, som stått på konkursens rand, till exempel inom byggnadsverksamheten och metallindustrin.

De uppköpta företagens verksamhet har i en del fall minskats eller avslutats helt efter företagsköpena. En dylik verksamhet har dock förekommit i ringa utsträckning och den har i huvudsak riktat sig mot aktiviteter, i vilka den finländska enheten inte har varit konkurrenskraftig. Dessa enheters verksamhet skulle förr eller senare i varje fall ha upphört. I de flesta fall har bytet av ägare gagnat det köpta företaget: Strömbergs (numera ABB Finland) fall till exempel visar, att såsom en del av en större koncern kan tillväxten även för ett företag på tillbakagång vändas mot en ny blomstring.¹²

Det svensk-finländska ägandets popularitet har ökat under 1990-talet. I många företagsarrangemang har ägandet delats upp mellan en finländsk och en svensk part. Så har skett framförallt då två jämbördiga företag fusioneras eller då de grundar ett nytt företag för att gå vidare på det sammanslagna affärsverksamhetsområdet. I den hårdnande internationella konkurrensen har man strävat efter en förbättring av företagens konkurrensförmåga genom en ägandemässig integrering.

Det är sannolikt, att de svenska och finländska företagens ägomässiga integrering snarare ökar än minskar i framtiden, trots att även andras än de svenska företagens intresse till samarbete med de finländska företagen har ökat märkbart under de senare åren.

¹² I Pajarinen & Ylä-Anttilas (1998, 47–48) undersökning ingår ett sammandrag om utvecklingen av det utländska ägandet av Strömberg Oy.

Tabell 3.1 Några av de största i Finland verksamma företagen, av vilka svenskarna äger minst 50 procent.

Företag	Bransch	Antal anställda	Omsättning mrd. mk
STORA ENSO	Skogsindustri	15 847	24,5
MERITA NORDBANKEN	Finansiering	13 716	18,4
ABB	Elektrisk industri	9 228	7,3
BTL	Transporter	2 518	2,7
SECURITAS	Tjänster	1 854	0,4
SCANDIC	Tjänster	1 677	1,0
NCC PUOLIMATKA	Byggverksamhet	1 633	2,0
STARCKJOHANN	Partihandel	1 557	3,6
TAMROCK	Metallindustri	1 517	2,9
PERLOS	Kemisk och plastindustri	1 224	0,7
SKANSKA	Byggverksamhet	1 134	2,2
ERICSSON LM	Elektrisk industri	1 072	1,1
VOLVO	Handel med motorfordon	856	3,3
ELECTROLUX	Partihandel	713	1,5
CARRUS	Metalindustri	662	0,4
PARMA BETONILA	Jord- och stenvaruind.	640	0,4
SCAN-AUTO	Handel med motorfordon	615	1,4
ASG	Transporter	573	1,1
LOHJA RUDUS	Jord- och stenvaruind.	472	0,8
AGA	Kemisk industri	460	0,6
20 största företagen totalt		57 968	76,3

Källor: Etna och tidningen Talouseleämä

Anm.: Personal- och omsättningsuppgifter för aktiviteter i Finland. Uppgifterna är från år 1997. Till de största företagen räknas också det i slutet av år 1997 bildade svensk-finländska byggproduktindustriföretaget Addtek, vars ägare är Partek (43 % av aktierna), samt svenska Addum (40 %) och Industri Kapital (17 %). Addteks hela omsättning är enligt företagets anmälan ungefär tre miljarder mark och det sysselsätter sammanlagt över 3000 personer.

4 VARUHANDELN MELLAN FINLAND OCH SVERIGE

I detta kapitel granskas utvecklingen av varuhandeln mellan Finland och Sverige. I underkapitlet 4.1 granskas Finlands import från Sverige, i underkapitlet 4.2 Sveriges import från Finland och i underkapitlet 4.3 under- och överskottet i Finlands handelsbalans med Sverige. I underkapitlet 4.4 presenteras ett kort sammandrag av resultaten. De i underkapitlen 4.1–4.3 framlagda tabellerna och figurerna grundar sig på rev-3-utrikeshandelsstatistiken SITC (Standard International Trade Classification) på 2-nummernivå, som OECD har publicerat. OECD:s utrikeshandelsstatistik visar ländernas export- och importvärden i amerikanska dollar, varför de upptas i dollar också i detta kapitel. I tabellerna 4.1–4.6 har tillämpats författarens (Mäkinen 1998, Bilaga 1)

uppskattning av branschuppdeleningen på 2-nummernivån av SITC rev3-utrikeshandelsstatistiken.

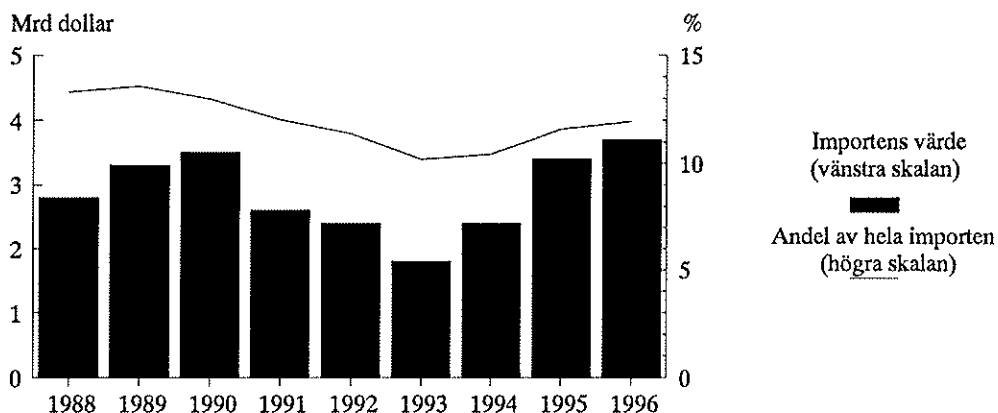
De nationella myndigheterna har framställt utrikeshandelsstatistiken åt OECD. Följaktligen används i underkapitel 4.1 importstatistik, som de finska myndigheterna tagit fram, i underkapitel 4.2 de svenska myndigheternas statistik och i underkapitel 4.3 igen de finska myndigheternas export- och importstatistik.¹³ Alla kalkyler har gjorts till gängse priser.

4.1 Finlands varuimport från Sverige

Finlands varuimport från Sverige ökade snabbt i slutet av förra årtiondet. Värdet av varuimporten nådde sin kulmen år 1990, då den uppgick till cirka 3.5 miljarder dollar. Under åren för den ekonomiska krisen 1991–93 krympte Finlands import från Sverige drastiskt så, att importens värde år 1993 var något under 2 miljarder dollar. Åren 1994–96 ökade Finlands import från Sverige snabbt och nivån före depressionen överskreds år 1996 (3.7 mrd dollar). Speciellt raskt ökade importen av en del produkter, som under de ekonomiska krisåren hade minskat, såsom till exempel importen av motorfordon, en del maskiner och anläggningar samt järn och stål. Minskningen av Finlands import från Sverige under åren för den ekonomiska krisen avspeglas också i minskningen av Sveriges importandel av Finlands hela import. Sveriges andel av Finlands import var ännu i slutet av senaste årtionde vidpass 13 procent, men den krympte under krisåren till cirka 10 procent. År 1996 var Sveriges andel av värdet för Finlands varuimport drygt 12 procent. Sveriges proportionella andel av Finlands hela varuimport minskade med andra ord under de ekonomiska krisåren, men det ser ut som om Sveriges andel av Finlands varuimport småningom håller på att återvända till nivån före depressionen.

¹³ Statistikuppgifter över Finlands utrikeshandel erhöles ända till slutet av år 1994 från tullverkets förtullningssystem. Statistikuppgifter om handeln mellan Finland och övriga EU-länder har, efter det att Finland anslutit sig till den Europeiska unionen, erhöles med hjälp av statistikförfrågningar riktade till företagen. Ibruktageudet av detta sk. Intrastatsystem har haft en negativ verkan på bl.a. statistikföringen av handeln mellan Finland och Sverige. Det exporterades till exempel varor från Finland till Sverige för ett värde av ungefär 3 miljarder mark mera än vad det enligt Sveriges utrikeshandelsstatistik importerades varor från Finland till Sverige. Detta är bra att minnas vid resultatuttydningen av detta kapitel. Mera om detta t.ex. Tuomainen (1998).

Figur 4.1 Finlands import från Sverige åren 1988–96, mrd dollar och % av Finlands hela import.

Importen år 1990

Tabell 4.1 rapporterar om Finlands 10 viktigaste importproduktgrupper, med avseende på importandel och –värde, från Sverige år 1990. Med hänseende till *importandelen* var de 3 viktigaste importgrupperna elström (46 %), fabriksstillverkade hus, vvl- och belysningsarmaturer (43 %) samt trä- och korkprodukter (37 %). Med andra ord importerades 46 % av den till Finland införda elströmmen från Sverige år 1990 o.s.v. Branschvis hörde dessa produktgrupper till den övriga industrin/energiindustrin, byggproduktindustrin och trävaruindustrin. Särskilt nämnvärd är den till metallprodukt- och maskinindustrin hörande importen av kraftmaskiner och motorer från Sverige, vilken är viktig med hänseende till sin importandel (26 %) och importens dollarvärde (152 miljoner dollar).

De 3 viktigaste produktgrupperna med till *värdet av importen* var år 1990 motorfordon, industrimaskiner för allmänt bruk och olika branschers specialmaskiner.¹⁴ Dessa produktgrupper hörde branschvis till bilindustrin samt metallprodukt- och maskinindustrin. Bilaga 1 visar importandelarna och dollarvärdena för importen av alla produktgrupper på SITC 2-nummernivån år 1990.

Importen år 1996

Situationen år 1996 visas i tabell 4.2. Med hänseende till *importandelen* var Finlands 3 viktigaste importproduktgrupper från Sverige elström (52 %), beredda animaliska och vegetabiliska oljor (48 %). Speciellt hade importen av vegetabiliska oljor och fetter inom livsmedelsindustrin, en del livsmedel samt kött och köttprodukter märkbart ökat jämfört med år 1990. Betydande till sin importandel var även pappersmassa (pappersindustri), papper och papp (pappersindustri), möbler (övrig industri/möbelindustri) samt fabriksstillverkade hus, vvl- och belysningsarmaturer (övrig industri/byggmaterialindustri).

¹⁴ SITC-kategorierna med flera produktgrupper har förtydligats under tabellerna.

Tabell 4.1 Finlands 10 viktigaste importprodukter från Sverige år 1990

SITC-kategori	Bransch	Produktgrupp	Import från Sverige (USD 1000)	% av SITC-kategoriens hela import
1.	35	Övrig industri/energiindustri	103 237	46 %
2.	81	Övrig industri/ Byggproduktindustri	65 748	43 %
3.	63	Trävaruindustri	50 990	37 %
4.	97	Övrig industri	3 380	36 %
5.	64	Pappersindustri	118 269	33 %
6.	25	Pappersindustri	20 852	31 %
7.	43	Livsmedelsindustri	2 767	28 %
8.	71	Metallprodukt- och maskinindustri	152 538	26 %
9.	82	Övrig industri/möbelindustri	64 725	25 %
10.	28	Metallbasindustri	119 158	24 %
SITC-kategori		Produktgrupp	Import från Sverige (USD 1000)	% av SITC-kategoriens hela import
1.	78	Bilindustri	439 476	17 %
2.	74	Metallprodukt- och maskinindustri	296 968	20 %
3.	72	Metallprodukt- och maskinindustri	244 516	17 %
4.	67	Metallbasindustri	209 626	22 %
5.	77	El- och elektronikindustri	173 969	11 %
6.	69	Metallprodukt- och maskinindustri	168 664	23 %
7.	71	Metallprodukt- och maskinindustri	152 538	26 %
8.	89	Övrig industri	151 425	12 %
9.	76	El- och elektronikindustri	141 859	19 %
10.	28	Metallbasindustri	119 158	24 %

1. Till exempel lyft- och lastmaskiner (t.ex. hissar och truckar, 26 % av Finlands SITC 74-kategoriens import från Sverige), upphettnings- och avkylningsmaskiner (23 %), övriga maskiner och anläggningar exkl. elmaskiner (t.ex. pneumatiska o. övr. motordrivna handverktyg samt förpackningskärl och övr. rengörings-, ifyllnings- och avstängningsmaskiner, 13 %), luftpumpar, kompressorer och centrifugar (11 %), kranar och ventiler o. övr. dyl. apparater (9 %) samt vätskepumpar (7 %).
2. Till exempel jordtransport-, gräv- o. övr.dyl. maskiner (30 %), övr. ind. specialmaskiner (t.ex. olika bearbetningsmaskiner, behandlingsmaskiner av mineralämnena o. övr. specialmaskiner, 24 %), pappersindustrimaskiner (17 %), lantbruksmaskiner och -apparater exkl. traktorer (13 %).
3. Till exempel elektriska uppvärmnings- och värmeapparater (16 %), isolerad tråd och kabel (t.ex. optiska fiberkablar, 14 %), diskmaskiner (9 %), elkretskopplings- o. övr. dyl. apparater o. övr. dyl. (8%), elomformare och induktorer (8 %) samt en grupp elektriska hushållsmaskiner, elapparater och eltillbehör.
4. Till exempel plastprodukter (40 %), trycksaksprodukter (26 %) samt musikinstrument och grammofonskivor o. övr. dyl. (11 %).

De 3 viktigaste produktgrupperna med hänsen till *värdet av importen* var motorfordon, övriga elapparater och -maskiner samt industrimaskiner och -anläggningar för allmänt bruk. Branschvis granskade hör dessa produkter till bilindustrin, el- och elektronikindustrin samt metallprodukt- maskinindustrin. Bilaga 2 visar importandelarna och värdet för importen av alla produktgrupper på SITC 2-nummernivå år 1996.

Tabell 4.2 Finlands 10 viktigaste importprodukter från Sverige år 1996

SITC- kate- gori	Bransch	Produktgrupp	Import från Sverige (USD 1000)	% av SITC- kategorins hela import
1.	35	Övrig industri/ energiindustri	126 266	52 %
2.	43	Livsmedelsindustri	10 949	48 %
3.	02	Livsmedelsindustri	51 946	48 %
4.	25	Pappersindustri	26 987	40 %
5.	64	Pappersindustri	180 463	38 %
6.	42	Livsmedelsindustri	10 267	32 %
7.	09	Livsmedelsindustri	41 839	31 %
8.	01	Livsmedelsindustri	33 031	30 %
9.	82	Övrig industri/ möbelindustri	65 188	30 %
10.	81	Övrig industri/ Bygg- produktindustri	34 955	30 %

SITC- kate- gori	Bransch	Produktgrupp	Import från Sverige (USD 1000)	% av SITC- kategorins hela import
1.	78	Bilindustri	320 063	15 %
2.	77	El- och elektronikindustri	250 566	8 %
3.	74	Metallprodukt- och maskinindustri	250 131	17 %
4.	67	Metallbasindustri	245 411	22 %
5.	72	Metallprodukt- och maskinindustri	206 933	20 %
6.	64	Pappersindustri	180 463	38 %
7.	76	El- och elektronikindustri	166 741	16 %
8.	69	Metallprodukt- och maskinindustri	153 121	22 %
9.	71	Metallprodukt- och maskinindustri	139 171	18 %
10.	89	Övrig industri	128 145	12 %

1. Till exempel isolerad tråd och kabel (t.ex. optiska fiberkablar, 19 % av Finlands SITC 77-kategorins import från Sverige), elektriska uppvärmnings- och värmeapparater (10 %), kylskåp och frysar (8 %), elektroniskt integrerade kretsar och mikrokretsar (6 %) samt en grupp elektriska hushållsmaskiner, elapparater och eltillbehör.
2. Till exempel upphettnings- och avkylningsmaskiner (24 %), lyft- och lastmaskiner (t.ex. hissar och truckar, 15 %), övriga maskiner och anläggningar exkl. elmaskiner (t.ex. pneumatiska o. övr. motordrivna handverktyg samt förpackningskärl och övr. rengörings-, ifyllnings- och avstängningsmaskiner, 14 %), luftpumpar, kompressorer och centrifugar (13 %), kul- och rullager (10 %) samt kranar och ventiler o. övr. dyl. apparater (10 %).
3. Till exempel pappersindustrimaskiner (25 %), jordtransport-, gräv- o. övr. dyl. maskiner (21 %), övr. ind. specialmaskiner (t.ex. olika bearbetningsmaskiner, behandlingsmaskiner av mineralämnen o. övr. specialmaskiner, 19 %), lantbruksmaskiner och -apparater exkl. traktorer (14 %) samt traktorer (11 %).
4. Till exempel plastprodukter (43 %), trycksaksprodukter (23 %) samt leksaker, spel och sportartiklar (11 %).

Sammandragsvis av tabellerna 4.1 och 4.2 kan sägas, att till sin *importandel* har Finlands import från Sverige förändrats så, att livsmedelsindustriprodukternas betydelse har ökat. Detta indikerar å ena sidan ankomsten av den svenska livsmedelsindustrin till den finska marknaden (EU:s frihandel) och å andra sidan förmedlingsexporten av de svenska livsmedlen till Ryssland via Finland. Pappersmassan samt papperet och pappen av pappersindustriprodukterna har ökat sina importandelar.

Enligt *importens dollarvärde* var de viktigaste av Finlands importprodukter från Sverige motorfordon, olika maskiner, apparater och motorer, papper och papp, metallindustriprodukter samt telefon-, radio- och tv-apparater. År 1990 var dollarvärdet av importen av de 10 viktigaste produkterna 2.1 miljarder dollar (7.7 % av Finlands hela import). År 1996 var värdet av importen av dessa produkter cirka 2 miljarder dollar (6.6 % av Finlands hela import).

4.2 Sveriges varuimport från Finland

Sveriges varuimport från Finland ökade fram till år 1990, då Sveriges varuimport från Finland var 3.7 miljarder dollar. Under åren 1991–93 minskade Sveriges import från Finland så, att den som minst var något under 3 miljarder dollar år 1993. Importens nivå före de ekonomiska krisåren överskreds först år 1995, då importens dollarvärde var ungefär 3.8 miljarder dollar. År 1996 var värdet av den svenska importen från Finland på samma nivå som år 1995.

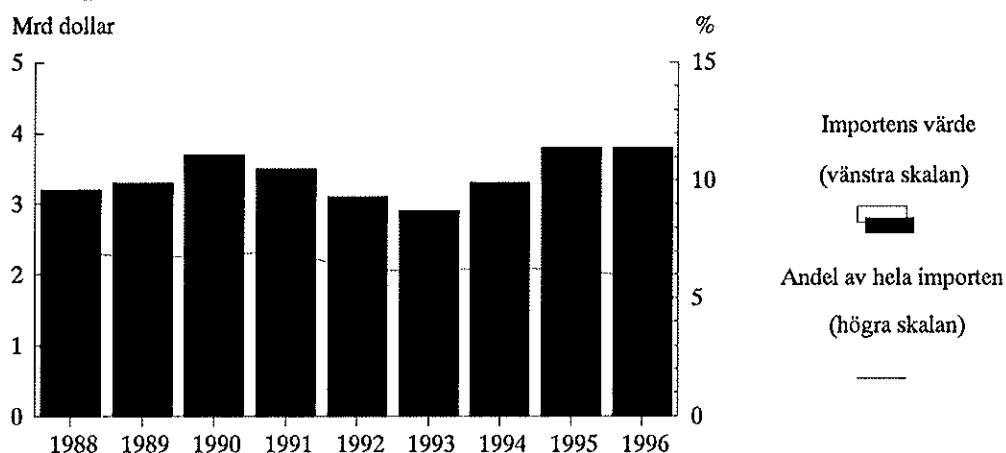
Under de ekonomiska krisåren sjönk inte värdet av Sveriges import från Finland lika brant som värdet av Finlands import från Sverige.¹⁵ Dessutom är det skäl att märka, att Sveriges import från Finland ökade långsammare efter den ekonomiska krisen än Finlands import från Sverige. Detta indikerar, att den ekonomiska krisen inte var lika djup i Sverige som i Finland.

Finlands andel av Sveriges hela varuimport var cirka 7 procent fram till år 1991, något över 6 procent åren 1992–95 och något under 6 procent år 1996. Sveriges import från Finland i förhållande till Sveriges hela varuimport har med andra ord minskat långsamt under hela 1990-talet. Detta indikerar, att jämfört med Finlands importandel från Sverige är Finland inte en lika viktig handelspartner för Sverige som Sverige är för Finland.¹⁶

¹⁵ Värdet av Finlands import från Sverige var 1.8 miljarder dollar år 1993, medan den var cirka 3.5 miljarder dollar år 1990.

¹⁶ Sveriges andel av Finlands import var ungefär 12 procent år 1996 och Sverige var det andra viktigaste importlandet mätt med importens dollarvärde. Före Sverige var endast Tyskland (15 %). På motsvarande sätt var Finlands andel av Sveriges import år 1996 5.9 procent och Finland var Sveriges sjunde viktigaste importland mätt med importens dollarvärde. Före Finland var år 1996 Tyskland (19.5 %), Storbritannien (10.4 %), Norge (8.1 %), Nederländerna (7.8 %), Danmark (7.8 %) och Förenta Staterna (6.0 %).

Figur 4.2 Sveriges import från Finland åren 1988–96, mrd dollar och % av Finlands hela import.

Importen år 1990

I tabell 4.3 visas Sveriges 10 viktigaste importprodukter från Finland år 1990. De 3 viktigaste importgrupperna med avseende på importandelen var papper och papp (26 %), animaliska oljor och -fetter (22 %) samt trä- och korkprodukter (21 %). Branschvis granskade kan dessa produkter klassificeras till pappersindustrin, livsmedelsindustrin samt trävaruindustrin. Motsvarande med hänseende till importvärdet var Sveriges 3 viktigaste importproduktgrupper från Finland motorfordon (bilindustri), specialmaskiner (metallprodukt- och maskinindustri) samt mineralolja- och produkter (övrig industri/energiindustri). Bilaga 3 visar andelarna och värdena för importen av alla produktgrupper på SITC 2-nummernivån år 1990.

Importen år 1996

Sveriges 10 viktigaste importprodukter från Finland visas i tabell 4.4. Med avseende på importandelen var de 3 viktigaste importgrupperna papper och papp (28 %), trä- och korkprodukter (22 %) samt animaliska oljor och -fetter (16 %). Branschvis kan dessa produktgrupper klassificeras till pappersindustrin, trävaruindustrin och livsmedelsindustrin. Att märka är, att dessa produktgrupper också år 1990 till sin importandel var Sveriges 3 viktigaste importproduktgrupper från Finland. Nu hade endast trä- och korkprodukterna stigit till andra viktigaste produktgrupp före animaliska oljor och -fetter. Med hänseende till importens dollarvärde var de 3 viktigaste produktgrupperna mineralolja- och -produkter (övrig industri/energiindustri), telefon-, radio- och tv-apparater (el- och elektronikindustri, inbegriper mobiltelefoner) samt järn och stål (metallbasindustri).

Tabell 4.3 Sveriges 10 viktigaste importprodukter från Finland år 1990.

	SITC- kate- gori	Bransch	Produktgrupp	Import från Finland (USD 1000)	% av SITC- kate- gori hela import
1.	64	Pappersindustri	Papper, papp och produkter därav	210 910	26 %
2.	41	Livsmedelsindustri	Animaliska oljor och fetter	1 325	22 %
3.	63	Trävaruindustri	Trä- och korkprodukter, exkl. möbler	85 277	21 %
4.	81	Övrig industri/ Bygg- produktindustri	Mont.färd.hus; vvv- och belysn.armatur	56 284	15 %
5.	72	Metallprodukt- och maskinindustri	Maskiner för särskilda industrier ¹	285 990	14 %
6.	67	Metallbasindustri	Järn och stål	250 112	13 %
7.	79	Skeppsbyggnadsindustri	Andra transportmedel ²	184 362	11 %
8.	68	Metallbasindustri	Övriga metaller ³	121 153	10 %
9.	55	Kemisk industri	Luktämnen, poler- och rengöringsmedel	39 461	10 %
10.	24	Trävaruindustri	Trävaror och kork	36 596	9 %

	SITC- kate- gori	Bransch	Produktgrupp	Import från Finland (USD 1000)	% av SITC- kate- gori hela import
1.	78	Bilindustri	Motorfordon	293 113	6 %
2.	72	Metallprodukt- och maskinindustri	Maskiner för särskilda industrier ¹	285 990	14 %
3.	33	Övrig industri/ energiindustri	Mineraloljor och -oljeprodukter	273 092	6 %
4.	67	Metallbasindustri	Järn och stål	250 112	13 %
5.	64	Pappersindustri	Papper, papp och produkter därav	210 910	26 %
6.	74	Metallprodukt- och maskinindustri	Industrimaskiner för allmänt bruk ⁴	210 358	7 %
7.	77	El- och elektronikindustri	Andra elektriska maskiner och apparater ⁵	205 669	6 %
8.	79	Skeppsbyggnadsindustri	Andra transportmedel ²	184 362	11 %
9.	89	Övrig industri	Andra färdiga varor ⁶	175 260	7 %
10.	84	Textil-, konfektions-, läder- och skoindustri	Kläder	167 960	7 %

1. Till exempel pappersindustrimaskiner (45 % av Sveriges import i SITC 72-kategorin från Finland), övriga industrin specialmaskiner (26 %, t.ex. ingen annanstans klassificerade specialmaskiner och deras delar, behandlingsmaskiner för mineralämnen och deras delar, bearbetningsmaskiner för sten, glas, trä, plast o. dyl.samt vissa delar till maskiner, som hör till 728-kategorin), jordtransport-, gräv- o. dyl. maskiner (15 %) och traktorer (7 %).
2. I huvudsak skeppsbyggnadsindustri (94 %), men till SITC 79-kategorin hör i mindre utsträckning även andra transportmedel, såsom järn- och spårvägsagnar samt deras delar samt vissa luftfarkosters delar. Skeppsbyggnadsindustrins viktigaste produktgrupper var passagerar-, last-, fiske o. övr. fartyg (83 %) samt nöjes- och sportfartyg, roddbåtar och kanoter (11 %).
3. Till exempel koppar (49 %), zink (24 %) och aluminium (17 %).
4. Till exempel lyft- och lastmaskiner (42 %; t.ex. hissar, truckar, lyftkranar etc.), upphettings- och avkylningsmaskiner (13 %), kranar och ventiler o. övr. dyl. apparater (10 %), transmissionsaxlar och växlar (10 %) samt luftpumpar, kompressorer och centrifugar (10 %).
5. Till exempel elkretskopplings- o. övr. dyl. apparater (22 %), hushållsmaskiner och -apparater (20 %), transformatorer, fasta omformare och likriktare (20 %), övriga elmaskiner och -apparater (17 %; såsom viktigaste produkter ingen annanstans klassificerade elmaskiner och apparater, elbatterier, elektriska belysnings- och signalapparater samt vissa elapparaters delar) samt isolerad eltråd, kabel, isolatorer etc. (16 %).
6. Till exempel trycksaker (48 %), plastprodukter (33 %) samt barnvagnar, leksaker, spel och sportartiklar (7 %).

Tabell 4.4 Sveriges 10 viktigaste importprodukter från Finland år 1996

SITC-kategori	Bransch	Produktgrupp	Import från Finland (USD 1000)	% av SITC-kateg. hela import	
1.	64	Pappersindustri	Papper, papp och produkter därav	267 538	28 %
2.	63	Trävaruindustri	Trä- och korkprodukter, exkl. möbler	79 616	22 %
3.	41	Livsmedelsindustri	Animaliska oljor och fetter	1 382	16 %
4.	81	Övrig industri/ Byggproduktindustri	Mont.färd.hus; vvv- och belysn.armatur	36 050	13 %
5.	58	Kemisk industri	Plaster, bearbetade	73 549	13 %
6.	68	Metallbasindustri	Övriga metaller ¹	150 782	13 %
7.	67	Metallbasindustri	Järn och stål	311 430	12 %
8.	72	Metallprodukt- och maskinindustri	Maskiner för särskilda industrier ²	258 227	12 %
9.	02	Livsmedelsindustri	Mjölkhushållningsprodukter och ägg	20 364	12 %
10.	52	Kemisk industri	Oorganiska kemiska ämnen	59 310	11 %

SITC-kategori	Bransch	Produktgrupp	Import från Finland (USD 1000)	% av SITC-kateg. hela import	
1.	33	Övrig industri/ energiindustri	Mineraloljor och -oljeprodukter	335 237	8 %
2.	76	El- och elektronikindustri	Telefon-, radio-, tv- o.d. apparater	318 485	11 %
3.	67	Metallbasindustri	Järn och stål	311 430	12 %
4.	64	Pappersindustri	Papper, papp och produkter därav	267 538	28 %
5.	72	Metallprodukt- och maskinindustri	Maskiner för särskilda industrier ²	258 227	12 %
6.	77	El- och elektronikindustri	Andra elektriska maskiner och apparater ³	223 746	4 %
7.	78	Bilindustri	Motorfordon	191 832	3 %
8.	74	Metallprodukt- och maskinindustri	Industrimaskiner för allmänt bruk ⁴	180 126	5 %
9.	89	Övrig industri	Andra färdiga varor ⁵	166 993	7 %
10.	68	Metallbasindustri	Övriga metaller ¹	150 782	13 %

1. Till exempel koppar (39 % av Sveriges SITC 68-kategoriens import från Finland), nickel (21 %), aluminium (16 %), övriga oädla metaller; oberedda (13 %) och zink (10 %).
2. Till exempel pappersindustrimaskiner (49 %), övriga industrins specialmaskiner (17 %, t.ex. ingen annanstans klassificerade specialmaskiner och deras delar, behandlingsmaskiner för mineralämnen och deras delar, bearbetningsmaskiner för sten, glas, trä, plast o.dyl. samt delar till vissa maskiner, som hör till 728-kategorin), traktorer (14 %) och jordtransport-, gräv- o. övr. dyl. maskiner (9 %).
3. Till exempel transformatorer, fasta omformare och likriktare (29 %), elkretskopplings- o. övr. dyl. apparater (20 %), isolerad eltråd, kabel, isolatorer etc. (17 %), övriga elmaskiner och -apparater (16 %; såsom viktigaste produkter elbatterier, pappers- och plastisolerade kondensatorer, elektriska belysnings- och signalapparater, ingen annanstans klassificerade elmaskiner och apparater samt vissa elapparaters delar) samt hushållsmaskiner och -apparater (13 %).
4. Till exempel lyft- och lastmaskiner (31 %; t.ex. hissar, truckar, lyftkranar etc.), upphettnings- och avkylningsmaskiner (19 %), kranar, ventiler o. övr. dyl. (14 %), samt luftpumpar, kompressorer och centrifugar (10 %).
5. Till exempel trycksaker (39 %), plastprodukter (36 %) samt barnvagnar, leksaker, spel och sportartiklar (7 %).

Sammandragsvis av tabellerna 4.3 och 4.4 kan sägas, att med hänseende till *importandelen* har strukturen av Sveriges import från Finland inte förändrats lika mycket som strukturen av Finlands import från Sverige. Nya produktgrupper i den svenska importen med avseende på importandelen var år 1996 plaster (kemisk industri), mjölkhushållningsprodukter och ägg (livsmedelsindustri) samt oorganiska kemiska ämnen (kemisk industri). Strukturen av Sveriges import från Finland med hänseende till *värdet av importen* har däremot något

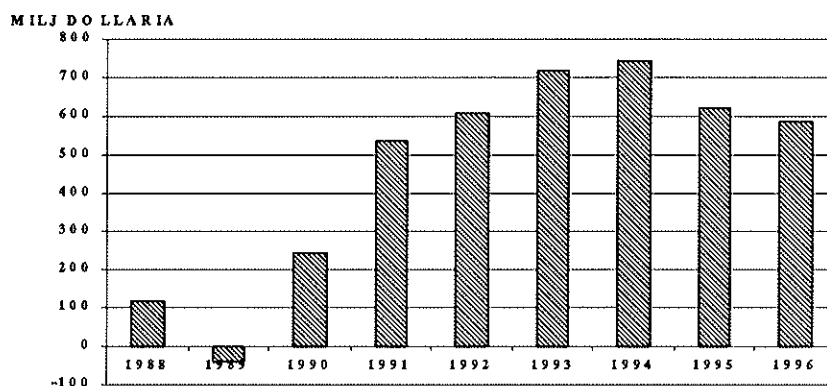
förändrats från år 1990 till år 1996. Importen av motorfordon (bilindustri) från Finland var ännu år 1990 till sitt värde den viktigaste enskilda produktgruppen, men år 1996 hade den fallit till sjunde plats. År 1996 var den viktigaste enskilda importproduktgruppen mineraloljor och produkter (övrig industri/energiindustri). Importen av telefon-, radio- och tv-apparater (el- och elektronikindustri, inbegriper mobiltelefoner) hade av de enskilda produktgrupperna ökat mest. Övriga viktiga importprodukter från Finland var papper och papp (pappersindustri), olika maskiner och apparater (metallprodukt- och maskinindustri), järn och stål (metallbasindustri) samt övriga metaller (metallbasindustri). Värdet av importen av de 10 viktigaste produkterna med avseende på importens dollarvärde år 1990 var cirka 2.3 miljarder dollar (4.1 % av Sveriges hela import). År 1996 var värdet av importen av dessa produkter ungefär 2.4 miljarder dollar (3.8 % av Sveriges hela import).

Vid en jämförelse av Finlands viktigaste importprodukter från Sverige (tabellerma 4.1 – 4.2) och Sveriges viktigaste importprodukter från Finland (tabellerma 4.3 – 4.4) kan märkas, att Finland och Sverige idkar handel i hög grad inom samma slags produktgrupper. Resultatet är harmoniskt med den empiriska iakttagelsen, att en övervägande del av världshandeln består av export och import av produkter, som hör till samma bransch. Denna företeelse kallas korshandel (intra-industry trade). Enligt Parjanne (1992) bedriver Finland korshandel mest med de övriga europeiska länderna, speciellt med de nordiska länderna. Enligt hans undersökning var Sverige den viktigaste korshandelspartnern för Finland år 1985.¹⁷

4.3 Över- och underskott i Finlands handelsbalans med Sverige

Under åren 1988–96, förutom år 1989, har varuhandeln mellan Finland och Sverige mätt i dollar utvisat överskott för Finland. Man har med andra ord exporterat mera varor från Finland till Sverige än vad Finland har importerat från Sverige: år 1990 visade handelsbalansen för Finland cirka 250 miljoner och år 1994 cirka 740 miljoner överskott. Efter detta har handelsbalansens överskott krympt så, att det år 1996 var cirka 580 miljoner dollar. I det följande granskas i vilka produktgrupper över- och underskottet i Finlands handelsbalans med Sverige har varit som störst under åren 1990 och 1996.

Figur 4.3 Överskotten i Finlands handelsbalans med Sverige åren 1988–96, milj. dollar.

¹⁷ Av handeln mellan våra länder var t.o.m. 73 procent korshandel år 1985. (Parjanne 1992).

Handelsbalansens överskott

Tabell 4.5 visar de 10 viktigaste produktgrupperna med avseende på överskottet i handeln mellan Finland och Sverige åren 1990 och 1996. Den viktigaste produktgruppen med tanke på handelsbalansens överskott var mineralolja och -produkter (övrig industri/energiindustri) både år 1990 och år 1996. Överskottet i handelsbalansen för denna produktgrupp mätt i dollar var bägge åren cirka 250 miljoner dollar.

I den interna strukturen för handeln mellan Finland och Sverige har det skett en förändring mellan granskningsåren. Övriga transportmedel (närmast skeppsbyggnadsindustri), konfektion (textil-, konfektion-, läder- och skoindustri), övriga elmaskiner- och apparater (el- och elektronikindustri) samt skodon (textil-, konfektion-, läder- och skoindustri), vilka ännu år 1990 ingått i gruppen för de 10 viktigaste produkterna med avseende på överskottet, hade fallit bort år 1996. År 1996 var telefon-, radio- och tv-apparater (el- och elektronikindustri, inbegriper mobiltelefoner), järn och stål (metallbasindustri), övriga färdiga varor (närmast tryckta tidningar och tidskrifter samt tryckt merkantilt reklammaterial) och elström (övrig industri/energiindustri) nya produktgrupper i gruppen för de 10 viktigaste produkterna med hänseende till överskottet.¹⁸ Det sammanlagda överskottet för de 10 viktigaste produktgrupperna med avseende på överskottet var cirka 900 miljoner dollar år 1990 och 1.1 miljarder dollar år 1996.

Handelsbalansens underskott

I tabell 4.6 visas de 10 viktigaste produktgrupperna med avseende på underskottet i handeln mellan Finland och Sverige. Både år 1990 och år 1996 var de 3 viktigaste produktgrupperna med tanke på underskottet malmer och metallskrot (metallbasindustri), motorfordon (bilindustri) samt kraftmaskiner och motorer (metallprodukt- och maskinindustri).

Även i den interna strukturen för underskottet i handeln mellan Finland och Sverige har det skett en förändring mellan granskningsåren. Det sammanlagda underskottet för de 3 viktigaste produktgrupperna med hänseende till underskottet hade minskat mellan granskningsåren. Ännu år 1990 var det sammanlagda underskottet för de 3 viktigaste produkterna med avseende på underskottet något över 360 miljoner dollar, medan det år 1996 var endast cirka 225 miljoner dollar.

Ut ur gruppen hade år 1996 jämfört med år 1990 fallit oorganiska kemiska ämnen (kemisk industri), olika kemiska produkter (kemisk industri), fisk och fiskfabrikat (livsmedelsindustri) samt pappersmassa (pappersindustri). Nya produktgrupper år 1996 var färg- och garvämnen (kemisk industri), organiska kemiska ämnen (kemisk industri), olika livsmedel, spannmål och spannmålsprodukter (livsmedelsindustri) samt mjölkhushållningsprodukter och ägg (livsmedelsindustri). Handeln med medicinska och farmaceutiska produkter (kemisk industri/läkemedelsindustri) samt industrimaskiner och apparater för allmänt bruk (metallprodukt- och maskinindustri) var bägge åren passiva för Finland.

¹⁸ För elströmmens del var år 1996 ett undagtagsår, emedan handeln med elström traditionellt har varit kraftigt passiv för Finland, beroende på situationen för Sveriges vattenkraft. Med andra ord har vi importerat ansenligt mera elström från Sverige än vad vi har exporterat till Sverige.

Tabell 4.5 Finlands handelsbalans med Sverige, 10 viktigaste produktgrupper med avseende på överskottet åren 1990 och 1996, USD 1000.

SITC-kategori	Bransch	Produktgrupp	Handelsbalansens överskott	
1.	33	Övrig industri/ energiindustri	Mineraloljor och -oljeprodukter	255 816
2.	79	Skeppsbyggnadsindustri	Andra transportmedel ¹	154 170
3.	84	Textil-, konfektions-, läder- och skoindustri	Kläder	149 829
4.	64	Pappersindustri	Papper, papp och produkter därav	104 907
5.	72	Metallprodukt- och maskinindustri	Maskiner för särskilda industrier ²	49 888
6.	77	El- och elektronikindustri	Andra elektriska maskiner och apparater ³	45 883
7.	75	El- och elektronikindustri	Kontors- och adb- maskiner	40 870
8.	63	Trävaruindustri	Trä- och korkprodukter, exkl. möbler	34 046
9.	68	Metallbasindustri	Andra metaller ⁴	32 333
10.	85	Textil-, konfektions-, läder- och skoindustri	Skor	26 500

SITC-kategori	Bransch	Produktgrupp	Handelsbalansens överskott	
1.	33	Övrig industri	Mineraloljor och -oljeprodukter	251 473
2.	76	El- och elektronikindustri	Telefon-, radio-, tv- o.d. apparater	175 057
3.	75	El- och elektronikindustri	Kontors- och adb- maskiner	134 832
4.	72	Metallprodukt- och maskinindustri	Maskiner för särskilda industrier ⁵	112 391
5.	68	Metallbasindustri	Andra metaller ⁶	105 457
6.	64	Pappersindustri	Papper, papp och produkter därav	80 022
7.	67	Metallbasindustri	Järn och stål	78 411
8.	63	Trävaruindustri	Trä- och korkprodukter, exkl. möbler	68 662
9.	89	Övrig industri	Andra färdiga varor ⁷	58 460
10.	35	Övrig industri	Elström (se föreg.sida fotnot 18)	45 056

1. Av Finlands SITC 79-kategoriens handel med Sverige år 1990 visade endast handeln med fartyg, båtar och andra flytande konstruktioner (793) överskott.
2. De viktigaste produktgrupperna år 1990 med hänseende till överskottet var pappersindustrimaskiner (725) och traktorer (722).
3. De viktigaste produktgrupperna år 1990 med hänseende till överskottet var transformatorer, fasta omformare och likriktare (771), ingen annanstans klassificerade elmaskiner och apparater (778), elkretskopplings- o. övr. dyl. apparater samt isolerad eltråd, kabel, isolatorer etc. (773).
4. De viktigaste produktgrupperna år 1990 med hänseende till överskottet var zink (686) och nickel (683).
5. De viktigaste produktgrupperna år 1996 med hänseende till överskottet var pappersindustrimaskiner (725) och traktorer (722).
6. De viktigaste produktgrupperna år 1996 med hänseende till överskottet var koppar (682), nickel (683), zink (686) och aluminium (684).
7. De viktigaste produktgrupperna år 1996 med hänseende till överskottet var trycksaker (892) samt prydnadsföremål och guld- och silversmedsprodukter (897).

Tabell 4.6 Finlands handelsbalans med Sverige, 10 viktigaste produktgrupper med avseende på underskottet åren 1990 och 1996, USD 1000.

	SITC-kategori	Bransch	Produktgrupp	Handelsbalansens underskott år
				1990
1.	78	Tillverkning av motorfordon	Motorfordon	-148 553
2.	28	Metallbasindustri	Malmer och metallskrot	-111 516
3.	71	Metallprodukt- och maskinindustri	Kraftmaskiner och motorer	-103 220
4.	35	Övrig industri	Elström	-98 488
5.	74	Metallprodukt- och maskinindustri	Industrimaskiner för allmänt bruk ¹	-63 024
6.	52	Kemisk industri	Oorganiska kemiska ämnen	-35 222
7.	54	Kemisk industri	Medicinska- och farmaceutiska produkter	-27 192
8.	59	Kemisk industri	Diverse kemiska produkter	-19 498
9.	03	Elintarviketeollisuus	Kalat ja kalavalmisteet	-15 432
10.	25	Paperiteollisuus	Paperimassa	-14 604
				1996
				underskott år
1.	28	Metallbasindustri	Malmer och metallskrot	-96 765
2.	78	Bilindustri	Motorfordon	-81 796
3.	71	Metallprodukt- och maskinindustri	Kraftmaskiner och motorer	-76 630
4.	54	Kemisk industri	Medicinska- och farmaceutiska produkter	-55 544
5.	53	Kemisk industri	Färg- och garvämen	-45 567
6.	09	Livsmedelsindustri	Diverse livsmedel ²	-36 173
7.	51	Kemisk industri	Oorganiska kemiska ämnen	-34 162
8.	04	Jord- och skogsbruk	Spannmål och spannmålsprodukter	-34 152
9.	74	Metallprodukt- och maskinindustri	Industrimaskiner för allmänt bruk ³	-32 144
10.	02	Livsmedelsindustri	Mjölkhus-hållningsprodukter och ägg	-29 561

1. De viktigaste produktgrupperna år 1990 med hänseende till underskottet var upphettnings- och avkylningsmaskiner (741), övriga maskiner och anläggningar exkl. elmaskiner (745) samt luftpumpar, kompressorer och centrifugar (743).
2. De viktigaste produktgrupperna år 1996 med hänseende till underskottet var dressingar och fabrikat för dem (0984), livsmedelsfabrikat (0989) samt margarin och övriga näringsfetter. (0910).
3. De viktigaste produktgrupperna år 1996 med hänseende till underskottet var kul- och rullager (746), övriga maskiner och anläggningar exkl. elmaskiner (745), luftpumpar, kompressorer och centrifugar (743) samt upphettnings- och avkylningsmaskiner (741).

4.4 Sammandrag

Finlands import från Sverige minskade brant under åren för den ekonomiska krisen 1991–93. Finlands import från Sverige växte dock raskt genast åren efter den ekonomiska krisen, och nivån före depressionen överskreds år 1996, då Sveriges andel av Finlands import var cirka 12 procent. Sverige var Finlands viktigaste importland år 1996 mätt med importens dollarvärde. Finlands viktigaste importprodukter från Sverige år 1996 (mätt med importens dollarvärde) var motorfordon, olika maskiner och anläggningar, järn och stål, papper och papp samt telefon-, radio-, tv- och dylika apparater. Sveriges bilindustrisektor bildar en viktig säkerhetstillgång i en eventuell spärrsituation, eftersom handeln med motorfordon under granskningsåren har visat kraftigt underskott för Finland. Finland importerar över en tredjedel av en del livsmedel från Sverige.

Finlands andel av Sveriges hela import under granskningsperioden hade minskat från cirka 7 procent (år 1991) till något under 6 procent (år 1996). Sveriges import från Finland i

proportion till Sveriges hela varuimport har minskat långsamt under hela 1990-talet. Detta indikerar, att Finland inte är en så viktig handelspartner för Sverige som Sverige är för Finland. Denna uppfattning stöds av att Finland var (mätt med importens dollarvärde) Sveriges sjunde största importland år 1996. Sveriges viktigaste importprodukter från Finland år 1996 var mineraloljor, telefon-, radio-, tv- och dylika apparater, järn och stål, papper och papp, specialmaskiner, olika maskiner och anläggningar samt motorfordon. Fastän handeln med mineraloljor visade kraftigt överskott för Finland bör man komma ihåg, att Finlands export av mineralolja till Sverige är transitexport från andra länder.

En betydande andel av handeln mellan Finland och Sverige går i kors. Resultatet är harmoniskt med den empiriska iakttagelsen, att huvuddelen av världshandeln består av export och import av produkter, som hör till samma bransch. Den höga andelen av korshandel indikerar också det, att ländernas produktionsstruktur är likadan. I en spärrsituation är det möjligt att båda länderna kan ersätta en del av korshandeln med egen produktion.

5 SLUTLEDNINGAR OCH ANALYSER

5.1 Sverige och Finland integrerar sig ägandemässigt

Integreringen av Finlands och Sveriges näringsliv befinner sig i ett skede där ländernas företag ägomässigt starkt håller på att förenas. De finländska företagen har skaffat sig ägandet till svenska företag och svenskarna till finländska företag. Ett nytt drag är storbolagens gränsöverskridande fusioner, med vilka samtidigt fås till stånd synnerligen betydande företagsarrangemang från respektive branschers konkurrenssituations synpunkt sett. Företagsägande av produktionen och verksamhet i grannlandet kan delvis ha ersatt ömsesidig varuhandel.

Accelereringen av de finländska företagens internationalisering av produktionen startade i början av 1980-talet. De första investeringarna gjordes ofta i våra traditionella exportländer Sverige och Tyskland. Under slutet av 1980-talet gjorde de finländska företagen stora företagsköp i Sverige. Nu har stora gränsöverskridande fusioner varit aktuella.

Totalt utgör investeringarna i Sverige en dryg femtedel av de finländska företagens alla utländska investeringar. Sverige är det viktigaste enskilda investeringslandet för de finländska företagen. Av alla utländska investeringar i Sverige är Finlands andel något över en tiondedel. USA och Nederländerna är de största investerarna i Sverige.

De svenskägda företagen är den största utländskägda företagsgruppen i Finland. Svenskarna innehar ungefär vart tredje av de utländskägda företagen.

Finland är emellertid inte ett lika viktigt investeringsmål för svenskarna som Sverige för finländarna, ifall betydelsen mäts med investeringsströmmar. De finländska företagens investeringar i Sverige har nästan varje år överskridit svenskinvesteringarna i Finland. I slutet av år 1997 hade finskföretagen investerat i Sverige för sammanlagt 22 miljarder mark, medan svenskarnas investeringsstock i Finland stannade vid drygt 14 miljarder. Man kan säga att investeringsströmmarna har varit asymmetriska.

Särskilda iakttagelser

Orsaker till asymmetrin i investeringsströmmarna mellan Finland och Sverige

Asymmetrin kan ha följande potentiella förklaringar:

- Storleken av Finlands nationalekonomi mätt med värdet av bruttonationalprodukten är ungefär hälften av storleken av Sveriges nationalekonomi. Även som investeringsmål är Finland av mindre betydelse än Sverige. Det samma gäller handeln mellan länderna. Sverige är större som marknadsområde och produktionsland. Dess andel av Finlands export och import är större än Finlands andel av Sveriges export och import.
- Svenskarnas internationalisering är betydligt längre hunnen än finländarnas och de siktar sålunda längre ut i världen. Finländarna, som har internationaliserat sig i större utsträckning först under de senaste 10–15 åren, har startat med att 'erövra' Sverige.
- Finland som föremål för investeringar har inte tidigare varit intressant. Företagen var för mycket inriktade på att betjäna små, slutna hemmamarknader. Satsningarna på forskning och utveckling samt utveckling av kunnandet var förhållandevis anspråkslösa och specialiseringen med sikte på en erövring av världsmarknaden först under uppspirande. I detta avseende har situationen förändrats väsentligt.
- Svenskarnas investeringar har i hög grad inriktat sig på tjänster, handel och byggande, inom vilka ej krävs betydande pekuniära investeringar utan det är mera fråga om en management-placering i verksamheten. Finländarna har för sin del köpt svensk industri, för vilka produktionsmedel och samlade forsknings och utvecklingssatsningar samt kunnande skall betalas i reda pengar.

Asymmetrin och svenskarnas kanske ofördelaktigare företagsköp kan även ha sin förklaring i ländernas olikartade ekonomiska utveckling. I slutet av förra decenniet drevs finskföretagen av en närapå panikartad benägenhet att internationalisera sig. Med stöd av den starka marken köpte man till tydligen relativt dyra priser utländska företag och bland dem betydande anskaffningar i Sverige. Under den stora depressionen i början av 1990-talet ville företagen åter bli av med sina 'utsvävningar', av vilka en del slutade till fördelaktigt pris hos utländska ägare inkl. svenska företag. Svenskarna hade även en god chans i och med Finlands depression och Sovjetunionens fall att köpa finska företag, som kommit på obestånd, såsom byggmaterialindustri- och byggnadsföretag.

5.2 Förklaringar till den intensifierade ägomässiga integrationen

Det är dock en anmärkningsvärd företeelse att de direkta investeringarna mellan länderna har befunnit sig i en konstant tillväxt och kompletteras med ägoarrangemang via fusionerna. Följande faktorer bakom ekonomiernas integrering är möjliga:

- Det har skett markanta förändringar sedan 1980-talet i företagens institutionella verksamhetsbetingelser. Olika marknader har öppnats för konkurrens och åt de utländska företagen har givits samma verksamhetsmöjligheter som åt de inhemska. Denna utveckling har skett till exempel på finansieringsmarknaden, telemarknaden, elmarknaden, inom livsmedelsindustrin och många servicebranscher. Finland och Sverige håller på att utvecklas till ett enhetligt affärsverksamhetsområde. De viktigaste företagen strävar efter att täcka hela området och omfördelar marknadsandelarna.

- En annan påtaglig faktor är skillnaderna i företagens specialiserings- och konkurrensförmåga. Finländarna har köpt företag i Sverige för att bygga ut sina starka industrigrupper, till exempel skogsclusterns maskin- och anläggningsproduktion. På motsvarande sett har det varit lättare för svenskarna att komma till Finland som ägare inom partihandeln och servicebranschen samt finansieringsverksamheten med stöd av sitt mera utvecklade affärskunnande och större affärsvolym.
- En viktig faktor, som ökar gränsöverskridande fusioner, är affärsverksamhetsområdenas koncentrationsutveckling. På många områden går utvecklingen mot färre företag – i extrema fall återstår endast tre till fem betydande företag.¹⁹ Denna utveckling förutsätter stora ägoarrangemang, för vilka de nationella resurserna inte räcker till. Det behövs fusioner över gränserna i stil med Enso Stora fallet.
- Företagens och den offentliga maktens avsevärda forsknings- och utvecklingssatsningar gör företagen intressanta som investeringsobjekt för de multinationella företag, som har internationella marknadskanaler, stark ägarbas eller någon annan styrkeförmån. På detta sätt hamnar de företag, som befinner sig utanför grupperna eller innanför grupperna i en 'svag' eller 'fel' ägares hand, i utländska ägares händer. I många fall uppstår det uppenbara fördelar också för det företag som skall köpas, som t.ex. då Strömberg gick över i ABB:s ägo. Amerikanerna har emellertid investerat i finländska forsknings- och utvecklingsföretag betydligt mera än svenskarna.
- Intresset för Finland som investeringsföremål har ökat genom upplösningen av Sovjetunionen och uppkomsten av marknadsekonomier på närområdena. Finland kan vara ett intressant investeringsmål också på så vis, att svenskföretagen kommer åt att verka på euroområdet, ifall Sverige inte tar euron ibruk. Detta är en beaktansvärd möjlighet för till exempel svenska penninginstitut.

Med hänseende till försörjningsberedskapen är företagens påtagliga och växande korsägande ett faktum. Det ökar sporrarna till samarbete och minskar samtidigt riskerna för att samarbetet skall misslyckas, emedan företagen och deras ägare då skulle hotas av betydliga ekonomiska förluster. Hela områdets funktion som ett försörjningsberedskapsområde minskar kostnaderna att förbereda sig för en kristid, eftersom en större resursbas står till buds.

5.3 Varuhandeln växer långsammare

Finlands och Sveriges ömsesidiga handel är betydande. I handeln deltar dessutom flera och mindre företag, än i handeln med avlägsnare länder. Handeln med Ryssland och de baltiska länderna håller visserligen på att utvecklas i samma riktning.

Utvecklingen av den ömsesidiga handeln har dock inte varit lika rask som utvecklingen av korsägandet. Övertagandet av produktionsverksamhet i grannlandet har delvis kunnat minska exportbehovet till ifrågakvarnande marknader.

En annan faktor kan vara likheten av Finlands och Sveriges produktionsstruktur. Båda är anmärkningsvärda producenter av skogsindustriprodukter, grundmetaller och teleteknik

¹⁹ En orsak till koncentrationsutvecklingen kan vara till exempel de skalfördelar, som kan uppnås inom produktutvecklingen, produktionen, marknadsföringen, distributionen eller servicebranschen. Koncentreringen kan erbjuda företagen bärkraft för teknologiska och investeringsrisker eller utjämna olika marknadens konjunkturväxlingar. Det kan även vara fråga om utnyttjande av företagsspecifikt kunnande eller ett starkt ledande produktnamn o.s.v.

samt dito områdets produktionsteknologi. Handelns tillväxtmöjligheter finns i världsmarknadsexporten och inte i den ömsesidiga handeln.

Den ömsesidiga handeln kan dock utvidgas av den allt längre avancerande interna branschspecialiseringen. Man har till exempel beträffande pappersförädlingsmaskinerna koncentrerat tillverkningen av kartongmaskiner till Sverige och tillverkningen av tryckpappersmaskiner till Finland o.s.v. En annan faktor kan vara de gränsöverskridande, växande underleverantörskedjorna på samma affärsverksamhetsområde, exempelvis del- och komponenttillverkningen i el- och elektronikindustrin. En tredje faktor, som utvidgar den ömsesidiga handeln, har varit de båda ländernas anslutning till Europeiska gemenskapen, varmed livsmedlens export- och importmöjligheter öppnade sig. Företagens strävan efter att utnyttja skalfördelarna på de utvidgade marknaderna framgår av handelsstatistiken. De samgående elmarknaderna utvidgar elektricitetens korshandel.

Handelns innehållsmässiga faktorer av detta slag fördjupar ländernas ekonomiska beroende av varandra, även om den ömsesidiga handelns betydelse för de båda ländernas utrikeshandel skulle minska.

5.4 Ett nätverk av nyare slags intressebindningar

Man kan säga att integreringen av Finlands och Sveriges ekonomier håller på att frambringa meganätverk, vilka omspannar hela området. I takt med de samgående hemmamarknaderna utvecklas de talrika affärsfunktioner, som håller samhället ihop, såsom bankverksamhet, handel, transport, datakommunikation och energinät, till nätverk, inom vilka riksgränsen knappast mera kan skönjas.

Inom tillverkningsindustrin är situationen en annan. Grannlandsmarknaderna är bara en del av världsmarknaderna. Samarbetsnätet för underleverans och produktutveckling över gränserna växer däremot småningom allt tätare. Samtidigt låter man dock en mångfald av marknadsförings-, projektleverans- samt drifts- och underhållstjänster utföras av mälländernas företag.

Företagens ägande håller på att omformera sig i.o.m. fusionerna och företagens utvidgade ägobas. Ägandet av mångt företag är inte längre så tydligt en finländares eller svenskt utan snarare gemensamt eller ännu mer internationellt.

KÄLLFÖRTECKNING

Statistiska källor

Talouselämä. *Yrityskauppa*—CD.

Talouselämä/Etlatieto. *Suuryritystietokanta*.

Statistikcentralen. *Företagsstatistik*.

OECD. *International Trade by Commodities Statistics, ITCS SITC/rev. 3, V.1990–1996*.

Litteratur

Ali-Yrkkö, J., Sirviö, S. & Ylä-Anttila, Utg. 1997. *Ulkomaalaiset yritykset Suomessa – onnistuneita yritysostoja vai tehokkaampaa toimintaa?* ETLA diskussionsämnen no. 579

Ali-Yrkkö, J. & Ylä-Anttila, Utg. 1997a. *Yritykset kansainvälistyvät – katoavatko työpaikat?* ETLA B:130.

Ali-Yrkkö, J. & Ylä-Anttila, Utg. 1997b. *Internationalization of large industrial firms – implications for domestic growth and employment*. I verkett Larimo, J. (toim.): *Internationalization and foreign direct investment behavior in OECD and Asian countries*. Report number 24. Vaasan Yliopisto.

Braunerhjelm, P., Ekholm, K. (redig.) 1998. *The Geograhpy of Multinational Firms*. Kluvers Academic Publishers, Massachusetts.

Braunerhjelm, P., Heum, P. & Ylä-Anttila, Utg. 1996. *Internationalization of industrial firms: implications for growth and industrial structure in the Nordic countries*. ETLA diskussionsämnen no. 551.

Hernesniemi, H., Lammi, M., Ylä-Anttila, Utg. 1995: *Kansallinen kilpailukyky ja teollinen tulevaisuus*. Helsinki 1995. ETLA B 105.

Leiponen, A. 1997. *Yritysten osaamisintensivisyys ja kansainvälistyminen*. ETLA diskussionsämnen no. 609.

Mäkinen, M. 1998. *Suomen viennin rakennemuutos ja klustereiden vientimenestys 1990–luvulla*. ETLA diskussionsämnen no. 643.

Pajarinen, M., Rouvinen, P. & Ylä-Anttila, Utg. 1998. *Small country strategies in global competition. Benchmarking the Finnish case*. ETLA B:144, Sitra 203.

Pajarinen, M. & Ylä-Anttila, Utg. 1998. *Ulkomaiset yritykset Suomessa – uhka vai uusi mahdollisuus?* ETLA B:142.

Pajarinen, M. 1997. *Ulkomaiset suorat sijoitukset ja ulkomaalaisomistus Suomessa: katsaus historiaan ja viimeaikaiseen kehitykseen*. ETLA diskussionsämnen no. 610.

Parjanne, Marja-Liisa. 1992. *Econometric analyses of intra-industry trade. Evidence from Finnish Cross-Sectional Data*. Helsinki School of Economics A:86.

Pulli, M. 1998. *Ulkomaalaisomistuksen lisääntyminen Suomessa*. ETLA diskussionsämnen no. 639.

Rouvinen, P. 1997. *Suomi – Euroopan kilpailukykyisin?* ETLA diskussionsämnen no. 608.

Rouvinen, P. & Ylä-Anttila, P. 1997. *Konkurrenskraften i Norden*. ETLA diskussionsämnen no. 613.

Rämä, O. 1998. *Yritysten kannattavuus osakkeenomistajan näkökulmasta – vertailu suomalais- ja ulkomaalaisomisteisten yritysten välillä*. ETLA diskussionsämnen no. 647.

Tuomainen, Jorma. 1998. *EU–Suomi ja Venäjän kaupan tilastointiongelmät*. Suomen lähialueet 3/98 – Lähialueet kauppakumppanina. Statistikcentralen.

BILAGA 1. Finlands import från Sverige år 1990

Tabell 1. Finlands import från Sverige i storleksordning enligt importandel år 1990.

Storleks- ordning	SITC-kategori	Produktgrupp	Import från Sverige (USD 1000)	% av SITC- kategorins hela import
1.	35	Elström	103 237	45,9 %
2.	81	Monteringsfärd. hus; vvv- och belysningsarmatur	65 748	43,0 %
3.	63	Produkter av trä och kork utom möbler	50 990	37,1 %
4.	97	Guld, icke monetärt, oberett halvfabr. eller pulver	3 380	35,9 %
5.	64	Papper, papp och produkter därav	118 269	32,8 %
6.	25	Pappersmassa	20 852	31,0 %
7.	43	Beredda animaliska och vegetabiliska oljor o.dyl.	2 767	27,6 %
8.	71	Kraftmaskiner och motorer	152 538	26,1 %
9.	82	Möbler	64 725	25,4 %
10.	28	Malmer och skrot av metaller	119 158	23,7 %
11.	69	Arbeten av oädla metaller	168 664	23,0 %
12.	09	Diverse livsmedel	19 855	22,7 %
13.	67	Järn och stål	209 626	21,9 %
14.	68	Andra metaller	99 243	21,6 %
15.	74	Industrimaskiner för allmänt bruk	296 968	19,8 %
16.	42	Vegetabiliska oljor och fetter	2 958	19,6 %
17.	06	Socker och sockerprodukter, honung	11 385	19,5 %
18.	76	Telefon-, radio-, tv- o. dyl. apparater	141 859	18,9 %
19.	03	Fisk och fiskprodukter	18 995	18,4 %
20.	04	Spannmål och spannmålsprodukter	13 667	18,0 %
21.	72	Maskiner för särskilda industrier	244 516	17,5 %
22.	53	Färgämnen och garvämnen	33 768	17,3 %
23.	78	Motorfordon	439 476	16,7 %
24.	55	Luktämnen, poler- och rengöringsmedel	37 367	16,5 %
25.	58	Plaster, bearbetade	42 064	15,4 %
26.	00	Levande djur	3 211	15,2 %
27.	57	Plaster, obearbetade	84 747	14,0 %
28.	62	Gummi produkter	38 145	13,2 %
29.	54	Medicinska och farmaceutiska produkter	53 930	13,0 %
30.	52	Oorganiska kemiska ämnen	39 248	12,9 %
31.	23	Naturgummi, syntet. gummi och gummiregenerat	4 998	12,2 %
32.	07	Kaffe, te, kakao, kryddor; produkter därav	27 169	12,2 %
33.	89	Andra färdiga varor	151 425	12,0 %
34.	87	Instrumentmätare och dyl.	59 332	11,7 %
35.	77	Andra elektriska maskiner och apparater	173 969	11,2 %
36.	66	Produkter av mineraliska ämnen	42 991	10,7 %
37.	02	Mjölkhushållningsprodukter och ägg	1 804	10,2 %
38.	61	Läder, lädervaror, beredda pälskinn	8 808	9,6 %
39.	59	Diverse kemiska produkter	38 215	9,6 %
40.	73	Metallbearbetningsmaskiner	26 374	9,4 %
41.	21	Hudar, skinn och pälskinn, råa	2 637	8,5 %
42.	27	Mineraliska ämnen, obearbetade	17 353	7,0 %
43.	26	Textilfibrer samt avfall därav	3 188	6,9 %
44.	65	Textilprodukter utom kläder	55 076	6,9 %
45.	96	Mynt (utom guldmynt och lagliga betaln. medel)	5	6,8 %
46.	08	Fodermedel	4 515	6,7 %
47.	12	Tobak och tobaksprodukter	3 584	6,3 %
48.	01	Kött och köttprodukter	590	6,1 %
49.	51	Organiska kemiska ämnen	23 650	5,4 %
50.	11	Drycker	4 052	5,3 %
51.	79	Andra transportmedel	32 650	5,1 %
52.	75	Kontorsmaskiner och adb-maskiner	51 651	4,6 %
53.	24	Trävaror och kork	13 292	4,3 %
54.	56	Gödselmedel, tillverkade	1 805	3,3 %
55.	84	Kläder	26 992	3,0 %
56.	29	Andra animaliska och vegetabiliska råmaterial	3 467	2,5 %
57.	88	Varor för fotografiskt bruk, ur	6 415	2,2 %
58.	83	Reseffekter, väskor, etuier och dyl.	882	2,1 %
59.	05	Frukt och köksväxter	6 141	1,3 %
60.	33	Mineraloljor och mineraloljeprodukter	14 562	0,6 %
61.	41	Animaliska oljor och fetter	9	0,6 %
62.	32	Stenkol, koks, briketter och dyl.	2 277	0,5 %
63.	85	Skor	1 015	0,5 %
64.	22	Oljefrön, oljehaltiga nötter och kärnor	34	0,1 %
65.	34	Gasar	0,2	0,0 %

Tabell 2. Finlands import från Sverige i storleksordning enligt importvärdet år 1990.

Storleks- ordning	SITC-kategori	Produktgrupp	Import från Sverige (USD 1000)	% av SITC-kategoriens hela import
1.	78	Motorfordon	439 476	16,7 %
2.	74	Industrimaskiner för allmänt bruk	296 968	19,8 %
3.	72	Maskiner för särskilda industrier	244 516	17,5 %
4.	67	Järn och stål	209 626	21,9 %
5.	77	Andra elektriska maskiner och apparater	173 969	11,2 %
6.	69	Arbeten av oädla metaller	168 664	23,0 %
7.	71	Kraftmaskiner och motorer	152 538	26,1 %
8.	89	Andra färdiga varor	151 425	12,0 %
9.	76	Telefon-, radio-, tv- o. dyl. apparater	141 859	18,9 %
10.	28	Malmer och skrot av metaller	119 158	23,7 %
11.	64	Papper, papp och produkter därav	118 269	32,8 %
12.	35	Elström	103 237	45,9 %
13.	68	Andra metaller	99 243	21,6 %
14.	57	Plaster, obearbetade	84 747	14,0 %
15.	81	Monteringsfärd. hus; vvv- och belysningsarmatur	65 748	43,0 %
16.	82	Möbler	64 725	25,4 %
17.	87	Instrumentmätare och dyl.	59 332	11,7 %
18.	65	Textilprodukter utom kläder	55 076	6,9 %
19.	54	Medicinska och farmaceutiska produkter	53 930	13,0 %
20.	75	Kontorsmaskiner och adb-maskiner	51 651	4,6 %
21.	63	Produkter av trä ock kork utom möbler	50 990	37,1 %
22.	66	Produkter av mineraliska ämnen	42 991	10,7 %
23.	58	Plaster, bearbetade	42 064	15,4 %
24.	52	Oorganiska kemiska ämnen	39 248	12,9 %
25.	59	Diverse kemiska produkter	38 215	9,6 %
26.	62	Gummiprodukter	38 145	13,2 %
27.	55	Luktämnen, poler- och rengöringsmedel	37 367	16,5 %
28.	53	Färgämnen och garvämnen	33 768	17,3 %
29.	79	Andra transportmedel	32 650	5,1 %
30.	07	Kaffe, te, kakao, kryddor; produkter därav	27 169	12,2 %
31.	84	Kläder	26 992	3,0 %
32.	73	Metallbearbetningsmaskiner	26 374	9,4 %
33.	51	Organiska kemiska ämnen	23 650	5,4 %
34.	25	Pappersmassa	20 852	31,0 %
35.	09	Diverse livsmedel	19 855	22,7 %
36.	03	Fisk och fiskprodukter	18 995	18,4 %
37.	27	Mineraliska ämnen, obearbetade	17 353	7,0 %
38.	33	Mineraloljor och mineraloljeprodukter	14 562	0,6 %
39.	04	Spannmål och spannmålsprodukter	13 667	18,0 %
40.	24	Trävaror och kork	13 292	4,3 %
41.	06	Socket och sockerprodukter, honung	11 385	19,5 %
42.	61	Läder, lädervaror, beredda pälskinn	8 808	9,6 %
43.	88	Varor för fotografiskt bruk, ur	6 415	2,2 %
44.	05	Frukt och köksväxter	6 141	1,3 %
45.	23	Naturgummi, syntet. gummi och gummiregenerat	4 998	12,2 %
46.	08	Fodermedel	4 515	6,7 %
47.	11	Drycker	4 052	5,3 %
48.	12	Tobak och tobaksprodukter	3 584	6,3 %
49.	29	Andra animaliska och vegetabiliska råmaterial	3 467	2,5 %
50.	97	Guld, icke monetärt, oberett halvfabr. eller pulver	3 380	35,9 %
51.	00	Levande djur	3 211	15,2 %
52.	26	Textilfibrer samt avfall därav	3 188	6,9 %
53.	42	Vegetabiliska oljor och fetter	2 958	19,6 %
54.	43	Beredda animaliska och vegetabiliska oljor o.dyl.	2 767	27,6 %
55.	21	Hudar, skinn och pälskinn, råa	2 637	8,5 %
56.	32	Stenkol, koks, briketter och dyl.	2 277	0,5 %
57.	56	Gödselmedel, tillverkade	1 805	3,3 %
58.	02	Mjölkhushållningsprodukter och ägg	1 804	10,2 %
59.	85	Skor	1 015	0,5 %
60.	83	Reseffekter, väskor, etuier och dyl.	882	2,1 %
61.	01	Kött och köttprodukter	590	6,1 %
62.	22	Oljefrön, oljehaltiga nötter och kärnor	34	0,1 %
63.	41	Animaliska oljor och fetter	9	0,6 %
64.	96	Mynt (utom guldmynt och lagliga betaln. medel)	5	6,8 %
65.	34	Gaser	0,2	0,0 %

BILAGA 2. Finlands import från Sverige år 1996

Tabell 3. Finlands import från Sverige i storleksordning enligt importandel år 1996.

Storleks- ordning	SITC-kategori	Produktgrupp	Import från Sverige (USD 1000)	% av SITC- kategorins hela import
1.	35	Elström	126 266	52 %
2.	43	Beredda animaliska och vegetabiliska oljor o.dyl.	10 949	48 %
3.	02	Mjölkhushållningsprodukter och ägg	51 946	48 %
4.	25	Pappersmassa	26 987	40 %
5.	64	Papper, papp och produkter därav	180 463	38 %
6.	42	Vegetabiliska oljor och fetter	10 267	32 %
7.	09	Diverse livsmedel	41 839	31 %
8.	01	Kött och köttprodukter	33 031	30 %
9.	82	Möbler	65 188	30 %
10.	81	Monteringsfärd. hus; vvv- och belysningsarmatur	34 955	30 %
11.	53	Färgämnen och garvämnen	67 558	25 %
12.	04	Spannmål och spannmålsprodukter	46 124	24 %
13.	69	Arbeten av oädla metaller	153 121	22 %
14.	67	Järn och stål	245 411	22 %
15.	63	Produkter av trä och kork utom möbler	17 146	21 %
16.	72	Maskiner för särskilda industrier	206 933	20 %
17.	03	Fisk och fiskprodukter	22 071	20 %
18.	21	Hudar, skinn och pälskinn, råa	19 705	18 %
19.	71	Kraftmaskiner och motorer	139 171	18 %
20.	68	Andra metaller	79 417	17 %
21.	74	Industrimaskiner för allmänt bruk	250 131	17 %
22.	58	Plaster, bearbetade	44 200	16 %
23.	76	Telefon-, radio-, tv- o. dyl. apparater	166 741	16 %
24.	97	Guld, icke monetärt, oberett halvfabr. eller pulver	983	16 %
25.	78	Motorfordon	320 063	15 %
26.	28	Malmer och skrot av metaller	121 815	13 %
27.	54	Medicinska och farmaceutiska produkter	78 365	12 %
28.	66	Produkter av mineraliska ämnen	43 207	12 %
29.	62	Gummiprodukter	30 737	12 %
30.	08	Fodermedel	14 657	12 %
31.	89	Andra färdiga varor	128 145	12 %
32.	57	Plaster, obearbetade	69 347	12 %
33.	07	Kaffe, te, kakao, kryddor; produkter därav	33 679	12 %
34.	06	Socker och sockerprodukter, honung	11 150	11 %
35.	00	Levande djur	282	11 %
36.	59	Diverse kemiska produkter	51 307	10 %
37.	87	Instrumentmätare och dyl.	53 933	10 %
38.	79	Andra transportmedel	74 650	10 %
39.	65	Textilprodukter utom kläder	59 237	10 %
40.	55	Luktämnen, poler- och rengöringsmedel	31 872	10 %
41.	52	Oorganiska kemiska ämnen	30 602	9 %
42.	73	Metallbearbetningsmaskiner	18 459	9 %
43.	51	Organiska kemiska ämnen	42 738	8 %
44.	77	Andra elektriska maskiner och apparater	250 566	8 %
45.	27	Mineraliska ämnen, obearbetade	20 251	8 %
46.	41	Animaliska oljor och fetter	252	6 %
47.	29	Andra animaliska och vegetabiliska råmaterial	6 395	5 %
48.	56	Gödselmedel, tillverkade	2 427	4 %
49.	88	Varor för fotografiskt bruk, ur	10 760	4 %
50.	61	Läder, lädervaror, beredda pälskinn	2 109	4 %
51.	11	Drycker	5 150	4 %
52.	83	Reseffekter, väskor, etuier och dyl.	1 226	3 %
53.	84	Kläder	24 827	3 %
54.	05	Fruktar och köksväxter	12 624	2 %
55.	33	Mineraloljor och mineraloljeprodukter	52 477	2 %
56.	23	Naturgummi, syntet. gummi och gummiregenerat	825	2 %
57.	85	Skor	3 218	2 %
58.	75	Kontorsmaskiner och adb-maskiner	22 929	2 %
59.	22	Oljefrön, oljehaltiga nötter och kärnor	976	1 %
60.	24	Trävaror och kork	5 202	1 %
61.	26	Textilfibrer samt avfall därav	581	1 %
62.	12	Tobak och tobaksprodukter	520	1 %
63.	32	Stenkol, koks, briketter och dyl.	1 399	0 %
64.	34	Gaser	1 191	0 %
65.	96	Mynt (utom guldmynt och lagliga betaln. medel)	0,1	0 %
66.	93	Oklassificerade varor	53	0 %

Tabell 4. Finlands import från Sverige i storleksordning enligt importvärdet år 1996.

Storleks- ordning	SITC-kategori	Produktgrupp	Import från Sverige (USD 1000)	% av SITC- kategorins hela import
1.	78	Motorfordon	320 063	15 %
2.	77	Andra elektriska maskiner och apparater	250 566	8 %
3.	74	Industrimaskiner för allmänt bruk	250 131	17 %
4.	67	Järn och stål	245 411	22 %
5.	72	Maskiner för särskilda industrier	206 933	20 %
6.	64	Papper, papp och produkter därav	180 463	38 %
7.	76	Telefon-, radio-, tv- o. dyl. apparater	166 741	16 %
8.	69	Arbeten av oädla metaller	153 121	22 %
9.	71	Kraftmaskiner och motorer	139 171	18 %
10.	89	Andra färdiga varor	128 145	12 %
11.	35	Elström	126 266	52 %
12.	28	Malmer och skrot av metaller	121 815	13 %
13.	68	Andra metaller	79 417	17 %
14.	54	Medicinska och farmaceutiska produkter	78 365	12 %
15.	79	Andra transportmedel	74 650	10 %
16.	57	Plaster, obearbetade	69 347	12 %
17.	53	Färgämnen och garvämnen	67 558	25 %
18.	82	Möbler	65 188	30 %
19.	65	Textilprodukter utom kläder	59 237	10 %
20.	87	Instrumentmätare och dyl.	53 933	10 %
21.	33	Mineraloljor och mineraloljeprodukter	52 477	2 %
22.	02	Mjölkhus hållningsprodukter och ägg	51 946	48 %
23.	59	Diverse kemiska produkter	51 307	10 %
24.	04	Spannmål och spannmålsprodukter	46 124	24 %
25.	58	Plaster, bearbetade	44 200	16 %
26.	66	Produkter av mineraliska ämnen	43 207	12 %
27.	51	Organiska kemiska ämnen	42 738	8 %
28.	09	Diverse livsmedel	41 839	31 %
29.	81	Monteringsfärd. hus; vvv- och belysningsarmatur	34 955	30 %
30.	07	Kaffe, te, kakao, kryddor; produkter därav	33 679	12 %
31.	01	Kött och köttprodukter	33 031	30 %
32.	55	Luktämnen, poler- och rengöringsmedel	31 872	10 %
33.	62	Gummiprodukter	30 737	12 %
34.	52	Oorganiska kemiska ämnen	30 602	9 %
35.	25	Pappersmassa	26 987	40 %
36.	84	Kläder	24 827	3 %
37.	75	Kontorsmaskiner och adb-maskiner	22 929	2 %
38.	03	Fisk och fiskprodukter	22 071	20 %
39.	27	Mineraliska ämnen, obearbetade	20 251	8 %
40.	21	Hudar, skinn och pälskinn, råa	19 705	18 %
41.	73	Metallbearbetningsmaskiner	18 459	9 %
42.	63	Produkter av trä och kork utom möbler	17 146	21 %
43.	08	Fodermedel	14 657	12 %
44.	05	Frukt och köksväxter	12 624	2 %
45.	06	Socker och sockerprodukter, honung	11 150	11 %
46.	43	Beredda animaliska och vegetabiliska oljor o.dyl.	10 949	48 %
47.	88	Varor för fotografiskt bruk, ur	10 760	4 %
48.	42	Vegetabiliska oljor och fetter	10 267	32 %
49.	29	Andra animaliska och vegetabiliska råmaterial	6 395	5 %
50.	24	Trävaror och kork	5 202	1 %
51.	11	Drycker	5 150	4 %
52.	85	Skor	3 218	2 %
53.	56	Gödselmedel, tillverkade	2 427	4 %
54.	61	Läder, lädervaror, beredda pälskinn	2 109	4 %
55.	32	Stenkol, koks, briketter och dyl.	1 399	0 %
56.	83	Reseffekter, väskor, etuier och dyl.	1 226	3 %
57.	34	Gaser	1 191	0 %
58.	97	Guld, icke monetärt, oberett halvfabr. eller pulver	983	16 %
59.	22	Oljefrön, oljehaltiga nötter och kärnor	976	1 %
60.	23	Naturgummi, syntet. gummi och gummiregenerat	825	2 %
61.	26	Textilfibrer samt avfall därav	581	1 %
62.	12	Tobak och tobaksprodukter	520	1 %
63.	00	Levande djur	282	11 %
64.	41	Animaliska oljor och fetter	252	6 %
65.	93	Oklassificerade varor	53	0 %
66.	96	Mynt (utom guldmynt och lagliga betaln. medel)	0,1	0 %

BILAGA 3. Sveriges import från Finland år 1990

Tabell 5. Sveriges import från Finland i storleksordning enligt importandel år 1990.

Storleks- ordning	SITC-kategori	Produktgrupp	Import från Finland (USD 1000)	% av SITC- kategorins hela import
1.	64	Papper, papp och produkter därav	210 910	26 %
2.	41	Animaliska oljor och fetter	1 325	22 %
3.	63	Produkter av trä och kork utom möbler	85 277	21 %
4.	81	Monteringsfärd. hus; vvv- och belysningsarmatur	56 284	15 %
5.	72	Maskiner för särskilda industrier	285 990	14 %
6.	67	Järn och stål	250 112	13 %
7.	79	Andra transportmedel	184 362	11 %
8.	68	Andra metaller	121 153	10 %
9.	55	Luktämnen, poler- och rengöringsmedel	39 461	10 %
10.	24	Trävaror och kork	36 596	9 %
11.	76	Telefon-, radio-, tv- o. dyl. apparater	155 542	9 %
12.	02	Mjölkhushållningsprodukter och ägg	9 248	9 %
13.	58	Plaster, bearbetade	52 624	9 %
14.	57	Plaster, obearbetade	86 392	8 %
15.	53	Färgämnen och garvämnen	31 398	8 %
16.	82	Möbler	62 839	8 %
17.	21	Hudar, skinn och pälskinn, råa	5 241	8 %
18.	91	Postpaket, oklassificerade	9 665	8 %
19.	69	Arbeten av oädla metaller	135 813	7 %
20.	89	Andra färdiga varor	175 260	7 %
21.	84	Kläder	167 960	7 %
22.	74	Industrimaskiner för allmänt bruk	210 358	7 %
23.	33	Mineraloljor och mineraloljeprodukter	273 092	6 %
24.	61	Läder, lädervaror, beredda pälskinn	5 611	6 %
25.	78	Motorfordon	293 113	6 %
26.	77	Andra elektriska maskiner och apparater	205 669	6 %
27.	26	Textilfibrer samt avfall därav	3 647	6 %
28.	27	Mineraliska ämnen, obearbetade	14 532	5 %
29.	85	Skor	26 810	5 %
30.	07	Kaffe, te, kakao, kryddor; produkter därav	20 665	5 %
31.	06	Socker och sockerprodukter, honung	6 383	5 %
32.	66	Produkter av mineraliska ämnen	54 357	5 %
33.	51	Organiska kemiska ämnen	30 694	5 %
34.	62	Gummiprodukter	30 686	5 %
35.	93	Oklassificerade varor	31 972	4 %
36.	65	Textilprodukter utom kläder	56 737	4 %
37.	25	Pappersmassa	6 900	4 %
38.	12	Tobak och tobaksprodukter	5 395	4 %
39.	59	Diverse kemiska produkter	23 131	4 %
40.	04	Spannmål och spannmålsprodukter	6 405	4 %
41.	71	Kraftmaskiner och motorer	44 274	3 %
42.	54	Medicinska och farmaceutiska produkter	25 604	3 %
43.	73	Metallbearbetningsmaskiner	19 529	3 %
44.	87	Instrumentmätare och dyl.	37 638	3 %
45.	43	Beredda animaliska och vegetabiliska oljor o.dyl.	538	3 %
46.	75	Kontorsmaskiner och adb-maskiner	76 988	3 %
47.	28	Malmer och skrot av metaller	13 300	3 %
48.	09	Diverse livsmedel	4 480	3 %
49.	52	Oorganiska kemiska ämnen	13 724	3 %
50.	83	Reseffekter, väskor, etuier och dyl.	3 218	3 %
51.	11	Drycker	6 580	2 %
52.	00	Levande djur	738	2 %
53.	88	Varor för fotografiskt bruk, ur	8 412	1 %
54.	23	Naturgummi, syntet. gummi och gummiregenerat	791	1 %
55.	97	Guld, icke monetärt, oberett halvfabr. eller pulver	335	1 %
56.	08	Fodermedel	1 869	1 %
57.	01	Kött och köttprodukter	1 643	1 %
58.	42	Vegetabiliska oljor och fetter	518	1 %
59.	05	Frukt och köksväxter	6 653	1 %
60.	03	Fisk och fiskprodukter	1 898	0 %
61.	32	Stenkol, koks, briketter och dyl.	1 094	0 %
62.	56	Gödselmedel, tillverkade	194	0 %
63.	29	Andra animaliska och vegetabiliska råmaterial	804	0 %
64.	22	Oljefrön, oljehaltiga nötter och kärnor	10	0 %
65.	34	Gaser	33	0 %
66.	96	Mynt (utom guldmynt och lagliga betaln. medel)	0	0 %
67.	35	Elström	0	0 %

Tabell 6. Sveriges import från Finland i storleksordning enligt importvärdet år 1990.

Storleks- ordning	SITC-kategori	Produktgrupp	Import från Finland (USD 1000)	% av SITC- kategorins hela import
1.	78	Motorfordon	293 113	6 %
2.	72	Maskiner för särskilda industrier	285 990	14 %
3.	33	Mineraloljor och mineraloljeprodukter	273 092	6 %
4.	67	Järn och stål	250 112	13 %
5.	64	Papper, papp och produkter därav	210 910	26 %
6.	74	Industrimaskiner för allmänt bruk	210 358	7 %
7.	77	Andra elektriska maskiner och apparater	205 669	6 %
8.	79	Andra transportmedel	184 362	11 %
9.	89	Andra färdiga varor	175 260	7 %
10.	84	Kläder	167 960	7 %
11.	76	Telefon-, radio-, tv- o. dyl. apparater	155 542	9 %
12.	69	Arbeten av oädla metaller	135 813	7 %
13.	68	Andra metaller	121 153	10 %
14.	57	Plaster, obearbetade	86 392	8 %
15.	63	Produkter av trä och kork utom möbler	85 277	21 %
16.	75	Kontorsmaskiner och adb-maskiner	76 988	3 %
17.	82	Möbler	62 839	8 %
18.	65	Textilprodukter utom kläder	56 737	4 %
19.	81	Monteringsfärd. hus; vvv- och belysningsarmatur	56 284	15 %
20.	66	Produkter av mineraliska ämnen	54 357	5 %
21.	58	Plaster, bearbetade	52 624	9 %
22.	71	Kraftmaskiner och motorer	44 274	3 %
23.	55	Luktämnen, poler- och rengöringsmedel	39 461	10 %
24.	87	Instrumentmätare och dyl.	37 638	3 %
25.	24	Trävaror och kork	36 596	9 %
26.	93	Oklassificerade varor	31 972	4 %
27.	53	Färgämnen och garvämnen	31 398	8 %
28.	51	Organiska kemiska ämnen	30 694	5 %
29.	62	Gummiprodukter	30 686	5 %
30.	85	Skor	26 810	5 %
31.	54	Medicinska och farmaceutiska produkter	25 604	3 %
32.	59	Diverse kemiska produkter	23 131	4 %
33.	07	Kaffe, te, kakao, kryddor; produkter därav	20 665	5 %
34.	73	Metallbearbetningsmaskiner	19 529	3 %
35.	27	Mineraliska ämnen, obearbetade	14 532	5 %
36.	52	Oorganiska kemiska ämnen	13 724	3 %
37.	28	Malmer och skrot av metaller	13 300	3 %
38.	91	Postpaket, oklassificerade	9 665	8 %
39.	02	Mjölkhushållningsprodukter och ägg	9 248	9 %
40.	88	Varor för fotografiskt bruk, ur	8 412	1 %
41.	25	Pappersmassa	6 900	4 %
42.	05	Frukter och köksväxter	6 653	1 %
43.	11	Drycker	6 580	2 %
44.	04	Spannmål och spannmålsprodukter	6 405	4 %
45.	06	Socketter och sockerprodukter, honung	6 383	5 %
46.	61	Läder, lädervaror, beredda pälsskinn	5 611	6 %
47.	12	Tobak och tobaksprodukter	5 395	4 %
48.	21	Hudar, skinn och pälsskinn, råa	5 241	8 %
49.	09	Diverse livsmedel	4 480	3 %
50.	26	Textilfibrer samt avfall därav	3 647	6 %
51.	83	Reseffekter, väskor, etuier och dyl.	3 218	3 %
52.	03	Fisk och fiskprodukter	1 898	0 %
53.	08	Fodermiddel	1 869	1 %
54.	01	Kött och köttprodukter	1 643	1 %
55.	41	Animaliska oljor och fetter	1 325	22 %
56.	32	Stenkol, koks, briketter och dyl.	1 094	0 %
57.	29	Andra animaliska och vegetabiliska råmaterial	804	0 %
58.	23	Naturgummi, syntet. gummi och gummiregenerat	791	1 %
59.	00	Levande djur	738	2 %
60.	43	Beredda animaliska och vegetabiliska oljor o.dyl.	538	3 %
61.	42	Vegetabiliska oljor och fetter	518	1 %
62.	97	Guld, icke monetärt, oberett halvfabr. eller pulver	335	1 %
63.	56	Gödselmedel, tillverkade	194	0 %
64.	34	Gaser	33	0 %
65.	22	Oljefrön, oljehaltiga nötter och kärnor	10	0 %
66.	35	Elström	0	0 %
67.	96	Mynt (utom guldmynt och lagliga betaln. medel)	0	0 %

BILAGA 4. Sveriges import från Finland år 1996

Tabell 7. Sveriges import från Finland i storleksordning enligt importandel år 1996.

Storleks- ordning	SITC-kategori	Produktgrupp	Import från Finland (USD 1000)	% av SITC- kategorins hela import
1.	64	Papper, papp och produkter därav	267 538	28 %
2.	63	Produkter av trä och kork utom möbler	79 616	22 %
3.	41	Animaliska oljor och fetter	1 382	16 %
4.	81	Monteringsfärd. hus; vvv- och belysningsarmatur	36 050	13 %
5.	58	Plaster, bearbetade	73 549	13 %
6.	68	Andra metaller	150 782	13 %
7.	67	Järn och stål	311 430	12 %
8.	72	Maskiner för särskilda industrier	258 227	12 %
9.	02	Mjölkhushållningsprodukter och ägg	20 364	12 %
10.	52	Oorganiska kemiska ämnen	59 310	11 %
11.	76	Telefon-, radio-, tv- o. dyl. apparater	318 485	11 %
12.	26	Textilfibrer samt avfall därav	5 780	10 %
13.	24	Trävaror och kork	38 012	9 %
14.	07	Kaffe, te, kakao, kryddor; produkter därav	43 917	8 %
15.	33	Mineraloljor och mineraloljeprodukter	335 237	8 %
16.	25	Pappersmassa	12 813	8 %
17.	53	Färgämnen och garvämnen	35 913	7 %
18.	89	Andra färdiga varor	166 993	7 %
19.	01	Kött och köttprodukter	22 683	7 %
20.	57	Plaster, obearbetade	72 421	6 %
21.	12	Tobak och tobaksprodukter	6 097	6 %
22.	82	Möbler	42 676	6 %
23.	69	Arbeten av oädla metaller	105 052	6 %
24.	85	Skor	22 940	5 %
25.	66	Produkter av mineraliska ämnen	40 953	5 %
26.	61	Läder, lädervaror, beredda pälsskinn	3 519	5 %
27.	28	Malm och skrot av metaller	28 831	5 %
28.	74	Industrimaskiner för allmänt bruk	180 126	5 %
29.	59	Diverse kemiska produkter	38 551	5 %
30.	11	Drycker	21 442	5 %
31.	93	Oklassificerade varor	55 233	5 %
32.	65	Textilprodukter utom kläder	48 825	4 %
33.	77	Andra elektriska maskiner och apparater	223 746	4 %
34.	62	Gummiprodukter	36 036	4 %
35.	04	Spannmål och spannmålsprodukter	11 544	4 %
36.	06	Socker och sockerprodukter, honung	5 816	4 %
37.	55	Luktämnen, poler- och rengöringsmedel	19 431	4 %
38.	87	Instrumentmätare och dyl.	54 227	4 %
39.	78	Motorfordon	191 832	3 %
40.	71	Kraftmaskiner och motorer	65 292	3 %
41.	43	Beredda animaliska och vegetabiliska oljor o.dyl.	1 265	3 %
42.	79	Andra transportmedel	29 679	3 %
43.	27	Mineraliska ämnen, obearbetade	6 982	3 %
44.	73	Metallbearbetningsmaskiner	14 898	2 %
45.	75	Kontorsmaskiner och adb-maskiner	79 336	2 %
46.	21	Hudar, skinn och pälsskinn, råa	565	2 %
47.	84	Kläder	42 585	2 %
48.	54	Medicinska och farmaceutiska produkter	21 331	2 %
49.	51	Organiska kemiska ämnen	15 278	1 %
50.	09	Diverse livsmedel	3 607	1 %
51.	83	Reseffekter, väskor, etuier och dyl.	1 314	1 %
52.	34	Gaser	2 428	1 %
53.	05	Frukt och köksväxter	9 670	1 %
54.	08	Fodermedel	2 181	1 %
55.	88	Varor för fotografiskt bruk, ur	4 930	1 %
56.	32	Stenkol, koks, briketter och dyl.	1 674	1 %
57.	03	Fisk och fiskprodukter	3 748	1 %
58.	56	Gödselmedel, tillverkade	406	1 %
59.	23	Naturgummi, syntet. gummi och gummiregenerat	479	1 %
60.	29	Andra animaliska och vegetabiliska råmaterial	660	0 %
61.	42	Vegetabiliska oljor och fetter	131	0 %
62.	00	Levande djur	10	0 %
63.	35	Elström	0	0 %
64.	22	Oljefrön, oljehaltiga nötter och kärnor	0	0 %
65.	96	Mynt (utom guldmünt och lagliga betaln. medel)	0	0 %
66.	97	Guld, icke monetärt, oberett halvfabr. eller pulver	0	0 %

Tabell 8. Sveriges import från Finland i storleksordning enligt importvärdet år 1996.

Storleks- ordning	SITC-kategori	Produktgrupp	Import från Finland (USD 1000)	% av SITC- kategorins hela import
1.	33	Mineraloljor och mineraloljeprodukter	335 237	8 %
2.	76	Telefon-, radio-, tv- o. dyl. apparater	318 485	11 %
3.	67	Järn och stål	311 430	12 %
4.	64	Papper, papp och produkter därav	267 538	28 %
5.	72	Maskiner för särskilda industrier	258 227	12 %
6.	77	Andra elektriska maskiner och apparater	223 746	4 %
7.	78	Motorfordon	191 832	3 %
8.	74	Industrimaskiner för allmänt bruk	180 126	5 %
9.	89	Andra färdiga varor	166 993	7 %
10.	68	Andra metaller	150 782	13 %
11.	69	Arbeten av oädla metaller	105 052	6 %
12.	63	Produkter av trä och kork utom möbler	79 616	22 %
13.	75	Kontorsmaskiner och adb-maskiner	79 336	2 %
14.	58	Plaster, bearbetade	73 549	13 %
15.	57	Plaster, obearbetade	72 421	6 %
16.	71	Kraftmaskiner och motorer	65 292	3 %
17.	52	Oorganiska kemiska ämnen	59 310	11 %
18.	93	Oklassificerade varor	55 233	5 %
19.	87	Instrumentmätare och dyl.	54 227	4 %
20.	65	Textilprodukter utom kläder	48 825	4 %
21.	07	Kaffe, te, kakao, kryddor; produkter därav	43 917	8 %
22.	82	Möbler	42 676	6 %
23.	84	Kläder	42 585	2 %
24.	66	Produkter av mineraliska ämnen	40 953	5 %
25.	59	Diverse kemiska produkter	38 551	5 %
26.	24	Trävaror och kork	38 012	9 %
27.	81	Monteringsfärd. hus; vvv- och belysningsarmatur	36 050	13 %
28.	62	Gummiprodukter	36 036	4 %
29.	53	Färgämnen och garvämnen	35 913	7 %
30.	79	Andra transportmedel	29 679	3 %
31.	28	Malmer och skrot av metaller	28 831	5 %
32.	85	Skor	22 940	5 %
33.	01	Kött och köttprodukter	22 683	7 %
34.	11	Drycker	21 442	5 %
35.	54	Medicinska och farmaceutiska produkter	21 331	2 %
36.	02	Mjölkhushållningsprodukter och ägg	20 364	12 %
37.	55	Luktämnen, poler- och rengöringsmedel	19 431	4 %
38.	51	Organiska kemiska ämnen	15 278	1 %
39.	73	Metallbearbetningsmaskiner	14 898	2 %
40.	25	Pappersmassa	12 813	8 %
41.	04	Spannmål och spannmålsprodukter	11 544	4 %
42.	05	Fruktar och köksväxter	9 670	1 %
43.	27	Mineraliska ämnen, obearbetade	6 982	3 %
44.	12	Tobak och tobaksprodukter	6 097	6 %
45.	06	Socker och sockerprodukter, honung	5 816	4 %
46.	26	Textilfibrer samt avfall därav	5 780	10 %
47.	88	Varor för fotografiskt bruk, ur	4 930	1 %
48.	03	Fisk och fiskprodukter	3 748	1 %
49.	09	Diverse livsmedel	3 607	1 %
50.	61	Läder, lädervaror, beredda pälskinn	3 519	5 %
51.	34	Gaser	2 428	1 %
52.	08	Fodermedel	2 181	1 %
53.	32	Stenkol, koks, briketter och dyl.	1 674	1 %
54.	41	Animaliska oljor och fetter	1 382	16 %
55.	83	Reseffekter, väskor, etuier och dyl.	1 314	1 %
56.	43	Beredda animaliska och vegetabiliska oljor o.dyl.	1 265	3 %
57.	29	Andra animaliska och vegetabiliska råmaterial	660	0 %
58.	21	Hudar, skinn och pälskinn, råa	565	2 %
59.	23	Naturgummi, syntet. gummi och gummiregenerat	479	1 %
60.	56	Gödselmedel, tillverkade	406	1 %
61.	42	Vegetabiliska oljor och fetter	131	0 %
62.	00	Levande djur	10	0 %
63.	35	Elström	0	0 %
64.	22	Oljefrön, oljehaltiga nötter och kärnor	0	0 %
65.	96	Mynt (utom guldmünt och lagliga betaln. medel)	0	0 %
66.	97	Guld, icke monetärt, oberett halvfabr. eller pulver	0	0 %

BILAGA 5. Finlands handelsbalans med Sverige, över- och underskottsprodukter åren 1990 ja 1996.

SITC- KATE- GORI	PRODUKTGRUPP	HANDELS- BALANS ÅR 1990	SITC- KATE- GORI	PRODUKTGRUPP	HANDELS- BALANS ÅR 1996
1. 33	Mineraloljor och mineraloljeproducter	255 816	1. 33	Mineraloljor och mineraloljeproducter	251 473
2. 79	Andra transportmedel	154 170	2. 76	Telefon-, radio-, tv- o. dyl. apparater	175 057
3. 84	Kläder	149 829	3. 75	Kontorsmaskiner och adb-maskiner	134 832
4. 64	Papper, papp och produkter därav	104 907	4. 72	Maskiner för särskilda industrier	112 391
5. 72	Maskiner för särskilda industrier	49 888	5. 68	Andra metaller	105 457
6. 77	Andra elektriska maskiner och apparater	45 883	6. 64	Papper, papp och produkter därav	80 022
7. 75	Kontorsmaskiner och adb-maskiner	40 870	7. 67	Järn och stål	78 411
8. 63	Produkter av trä och kork utom möbler	34 046	8. 63	Produkter av trä och kork utom möbler	68 662
9. 68	Andra metaller	32 333	9. 89	Andra färdiga varor	58 460
10. 85	Skor	26 500	10. 35	Elström	45 056
11. 24	Trävaror och kork	23 709	11. 58	Plaster, bearbetade	38 581
12. 76	Telefon-, radio-, tv- o. dyl. apparater	23 365	12. 84	Kläder	36 821
13. 89	Andra färdiga varor	22 950	13. 24	Trävaror och kork	31 913
14. 67	Järn och stål	18 042	14. 85	Skor	26 603
15. 66	Produkter av mineraliska ämnen	12 001	15. 77	Andra elektriska maskiner och apparater	26 012
16. 58	Plaster, bearbetade	10 312	16. 11	Drycker	11 896
17. 02	Mjölkhushållningsprodukter och ägg	7 283	17. 52	Oorganiska kemiska ämnen	11 188
18. 65	Textilprodukter utom kläder	4 166	18. 87	Instrumentmätare och dyl.	10 995
19. 88	Varor för fotografiskt bruk, ur	3 901	19. 07	Kaffe, te, kakao, kryddor; produkter därav	7 480
20. 83	Reseffekter, väskor, etuier och dyl.	2 811	20. 12	Tobak och tobaksprodukter	7 030
21. 21	Hudar, skinn och pälskinn, råa	2 575	21. 62	Gummiprodukter	4 478
22. 11	Drycker	2 236	22. 61	Läder, lädervaror, beredda pälskinn	2 110
23. 55	Luktämnen, poler- och rengöringsmedel	1 909	23. 88	Varor för fotografiskt bruk, ur	1 839
24. 05	Fruktar och köksväxter	1 284	24. 83	Reseffekter, väskor, etuier och dyl.	1 513
25. 01	Kött och köttprodukter	1 070	25. 34	Gaser	1 279
26. 41	Animaliska oljor och fetter	931	26. 41	Animaliska oljor och fetter	359
27. 34	Gaser	45	27. 32	Stenkol, koks, briketter och dyl.	194
28. 22	Oljefrön, oljehaltiga nötter och kärnor	1	28. 96	Mynt (utom guldmynt och lagliga betaln. medel)	1
29. 96	Mynt (utom guldmynt och lagl. betaln. medel)	-5	29. 56	Gödselmedel, tillverkade	-161
30. 12	Tobak och tobaksprodukter	-9	30. 26	Textilfibrer samt avfall därav	-277
31. 32	Stenkol, koks, briketter och dyl.	-1 010	31. 00	Levande djur	-280
32. 56	Gödselmedel, tillverkade	-1 274	32. 97	Guld, icke monetärt, oberett halvfabr. eller pulver	-477
33. 43	Beredda animaliska och vegetabiliska oljor o.d.	-2 139	33. 23	Naturgummi, syntet. gummi och gummi regenerat	-799
34. 61	Läder, lädervaror, beredda pälskinn	-2 211	34. 22	Oljefrön, oljehaltiga nötter och kärnor	-976
35. 42	Vegetabiliska oljor och fetter	-2 448	35. 73	Metallbearbetningsmaskiner	-1 539
36. 29	Andra animaliska och vegetabiliska råmaterial	-2 619	36. 66	Produkter av mineraliska ämnen	-1 672
37. 00	Levande djur	-2 700	37. 81	Monteringsfärd. hus; vvv- och belysningsarmatur	-2 179
38. 82	Möbler	-2 770	38. 29	Andra animaliska och vegetabiliska råmaterial	-5 614
39. 08	Fodermedel	-2 807	39. 06	Sockar och sockerprodukter, honung	-6 047
40. 26	Textilfibrer samt avfall därav	-2 848	40. 65	Textilprodukter utom kläder	-6 340
41. 97	Guld, icke monet., oberett halvfabr. el. pulver	-3 332	41. 05	Fruktar och köksväxter	-7 078
42. 23	Naturgummi, syntet. gummi och gummi regenerat	-4 505	42. 01	Kött och köttprodukter	-7 273
43. 06	Sockar och sockerprodukter, honung	-4 772	43. 57	Plaster, obearbetade	-7 552
44. 62	Gummiprodukter	-5 249	44. 43	Beredda animaliska och vegetabiliska oljor o.dyl.	-9 441
45. 51	Oorganiska kemiska ämnen	-6 530	45. 25	Pappersmassa	-9 730
46. 73	Metallbearbetningsmaskiner	-6 720	46. 55	Luktämnen, poler- och rengöringsmedel	-9 789
47. 07	Kaffe, te, kakao, kryddor; produkter därav	-6 912	47. 42	Vegetabiliska oljor och fetter	-10 230
48. 69	Arbeten av oädla metaller	-7 230	48. 08	Fodermedel	-12 495
49. 04	Spannmål och spannmålsprodukter	-7 481	49. 69	Arbeten av oädla metaller	-12 533
50. 81	Monteringsfärd. hus; vvv- och belysn. armatur	-8 931	50. 59	Diverse kemiska produkter	-15 871
51. 27	Mineraliska ämnen, obearbetade	-11 621	51. 21	Hudar, skinn och pälskinn, råa	-17 095
52. 53	Färgämnen och garvämnen	-13 910	52. 82	Möbler	-19 096
53. 87	Instrumentmätare och dyl.	-14 267	53. 27	Mineraliska ämnen, obearbetade	-19 461
54. 09	Diverse livsmedel	-14 314	54. 79	Andra transportmedel	-19 526
55. 57	Plaster, obearbetade	-14 334	55. 03	Fisk och fiskprodukter	-20 715
56. 25	Pappersmassa	-14 604	56. 02	Mjölkhushållningsprodukter och ägg	-29 561
57. 03	Fisk och fiskprodukter	-15 432	57. 74	Industrimaskiner för allmänt bruk	-32 144
58. 59	Diverse kemiska produkter	-19 498	58. 04	Spannmål och spannmålsprodukter	-34 152
59. 54	Medicinska och farmaceutiska produkter	-27 192	59. 51	Oorganiska kemiska ämnen	-34 162
60. 52	Oorganiska kemiska ämnen	-35 222	60. 09	Diverse livsmedel	-36 173
61. 74	Industrimaskiner för allmänt bruk	-63 024	61. 53	Färgämnen och garvämnen	-45 567
62. 35	Elström	-98 488	62. 54	Medicinska och farmaceutiska produkter	-55 544
63. 71	Kraftmaskiner och motorer	-103 220	63. 71	Kraftmaskiner och motorer	-76 630
64. 28	Malmer och skrot av metaller	-111 516	64. 78	Motorfordon	-81 796
65. 78	Motorfordon	-148 553	65. 28	Malmer och skrot av metaller	-96 765

ELINKEINOELÄMÄN TUTKIMUSLAITOS (ETLA)
THE RESEARCH INSTITUTE OF THE FINNISH ECONOMY
LÖNNROTINKATU 4 B, FIN-00120 HELSINKI

Puh./Tel. (09) 609 900
Int. 358-9-609 900
<http://www.etla.fi>

Telefax (09) 601753
Int. 358-9-601 753

KESKUSTELUAIHEITA - DISCUSSION PAPERS ISSN 0781-6847

- No 634 MIKA MALIRANTA, Factors of Productivity Performance by Plant Generation: Some findings from Finnish manufacturing. 05.03.1998. 25 p.
- No 635 RITA ASPLUND, Palkkaliikkuvuus Suomessa. 12.03.1998. 20 s.
- No 636 JUKKA LASSILA, Wage Formation by Majority Voting and The Incentive Effects of Pensions and Taxation. 19.03.1998. 26 p.
- No 637 KIMMO LAHTI-NUUTTILA, Yrityksen ympäristökilpailukyvyn teoreettinen tarkastelu. 27.04.1998. 35 s.
- No 638 OLAVI RANTALA, Kotitalouksien varallisuus 1980-1996. 04.05.1998. 22 s.
- No 639 MARKKU PULLI, Ulkomaalaisomistuksen lisääntyminen Suomessa. 12.05.1998. 15 s.
- No 640 JOHANNA ALATALO - KARI ALHO, Kaupan tuottavuuskehityksen kokonaistaloudelliset vaikutukset. 20.05.1998. 51 s.
- No 641 JUHA HONKATUKIA, Arvioita ilmastotavoitteen kokonaistaloudellisista vaikutuksista Suomessa. 26.05.1998. 17 s.
- No 642 MARIANNE PAASI, Exporting, Learning Investment and Competitiveness of Firms - Business Survey Results in Estonia. 06.07.1998. 28 p.
- No 643 MIKKO MÄKINEN, Suomen viennin rakennemuutos ja klustereiden vientimenestys 1990-luvulla. 10.08.1998. 57 s.
- No 644 RAITA KARNITE, Latvia on the Path to Transformation. 28.08.1998. 16 p.
- No 645 ANSSI PARTANEN, Trade Potential around The Baltic Rim: A Two-model Experiment. 21.09.1998. 24 p.
- No 646 KIMMO LAHTI-NUUTTILA, Suomalaisen paperi- ja selluteollisuuden ympäristöstrategiaan vaikuttavia tekijöitä. 08.10.1998. 67 s.
- No 647 OLLI RÄMÄ, Yritysten kannattavuus osakkeenomistajien näkökulmasta - vertailu suomalais- ja ulkomaalaisomisteisten yritysten välillä. 19.10.1998. 64 s.
- No 648 HELI KOSKI, Verkostoeksternaliteettien taloustieteellinen analyysi ja vaikutukset harjoitettavaan teknologiapolitiikkaan. 21.10.1998. 21 s.

- No 649 HELI KOSKI, The Impacts of Regulatory Reform on the Global Telecommunications Sector. 21.10.1998. 46 p.
- No 650 HELI KOSKI, Liberalisation, Regulation and Universal Service Provision in the European Telecommunications Markets. 21.10.1998. 33 p.
- No 651 REIJA LILJA - ATRO MÄKILÄ, Exit From Finnish Industry - Does Education Matter? 30.10.1998. 13 p.
- No 652 REIJA LILJA - ATRO MÄKILÄ, Skill Distribution of Recruits in Finnish Industry. 30.10.1998. 13 p.
- No 653 JUUSO VANHALA, Talouden verkottuminen ja pitkän aikavälin talouskasvu. 05.11.1998. 65 s.
- No 654 JYRKI ALI-YRKKÖ, Rahoitustekijöiden vaikutus teollisuuden investointikäyttäytymiseen - Ekonometrinen analyysi yritystason aineistolla. 11.11.1998. 100 s.
- No 655 JYRKI ALI-YRKKÖ, Teollisuuden investoinnit ja rahoitustekijät. 11.11.1998. 82 s.
- No 656 JYRKI ALI-YRKKÖ - HANNU HERNESNIEMI - MIKKO MÄKINEN - MIKA PAJARI-NEN, Suomen ja Ruotsin talouselämän integroituminen. 11.11.1998.
- No 657 TARMO VALKONEN - JUKKA LASSILA, Katsaus kansainväliseen eläkeuudistuskirjalli-suuteen. 30.11.1998. 67 s.
- No 658 TARJA HEIKKILÄ, Yritysten ulkomaanyksiköiden pitkäaikaisen rahoituksen lähteet. 17.12.1998. 80 s.
- No 659 TAPIO SILVENNOINEN, Kilpailuttaminen sähkömarkkinoilla. 17.12.1998. 46 s.
- No 660 RITA ASPLUND - REIJA LILJA, Labour Market Transitions in Finland. Does background matter? 18.12.1998. 30 p.
- No 661 AJEET MATHUR, Finland - India Economic Relations. A Twinning Study of Trade and In-vestment Potential. 28.12.1998. 123 p.
- No 662 JUKKA LASSILA - TARMO VALKONEN, Social Security Financing and External Shocks. 04.01.1999. 39 p.
- No 663 JYRKI ALI-YRKKÖ - HANNU HERNESNIEMI - MIKKO MÄKINEN - MIKA PAJARI-NEN, Integreeringen av Finlands och Sveriges näringsliv. 05.01.1999. 40 s.

Elinkeinoelämän Tutkimuslaitoksen julkaisemat "Keskusteluaiheet" ovat raportteja alusta-vista tutkimustuloksista ja väliraportteja tekeillä olevista tutkimuksista. Tässä sarjassa jul-kaistuja monisteita on mahdollista ostaa Taloustieto Oy:stä kopiointi- ja toimituskuluja vas-taavaan hintaan.

Papers in this series are reports on preliminary research results and on studies in progress. They are sold by Taloustieto Oy for a nominal fee covering copying and postage costs.

d:\ratapalo\DP-julk.sam/05.01.1999